TIP-TOP-SERIE

DE JONGENS VAN OUDENOORD

DOOR

D. DIJKSTRA

VAN HOLKEMA & WARENDORF'S U.M. A'DAM.

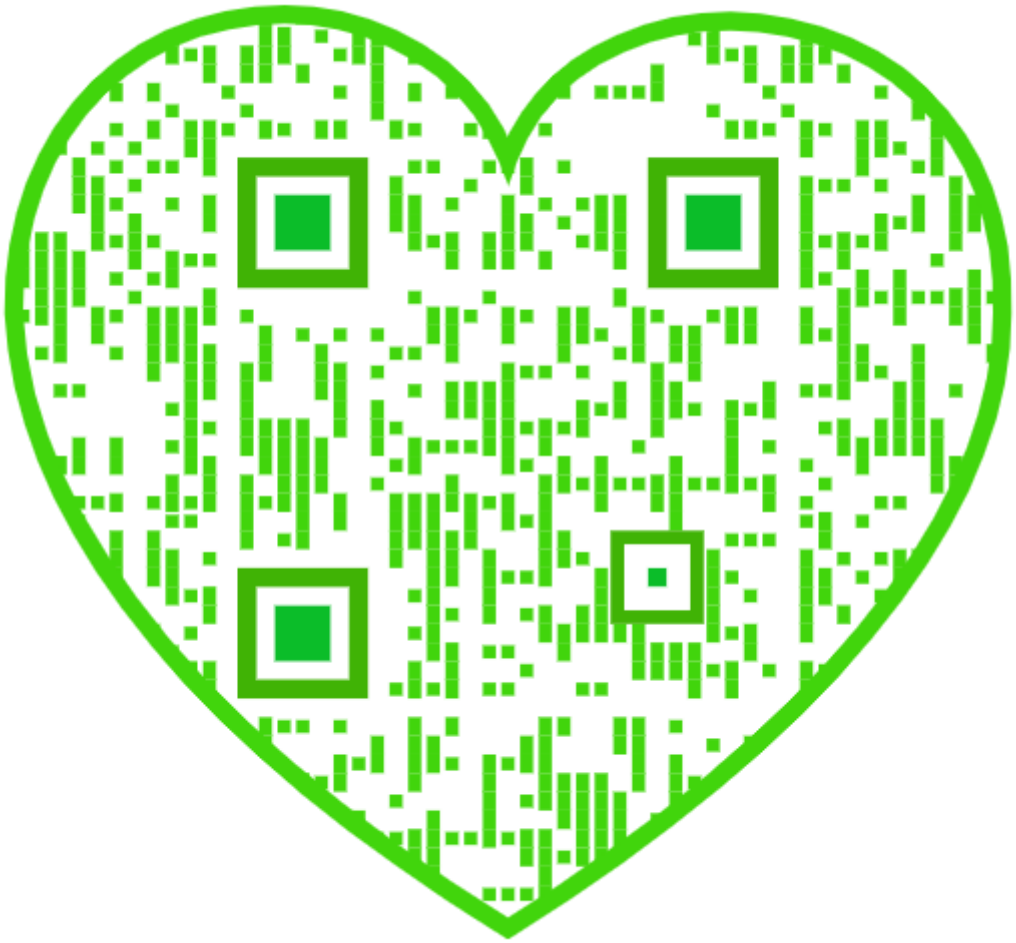

DE JONGENS VAN OUDENOORD

TIP-TOP-SERIE

GEÏLLUSTREERDE BIBLIOTHEEK
VOOR
JONGENS EN
MEISJES

N.V.
VAN
HOLKEMA
& WARENDORF'S UM
AMSTERDAM

DE JONGENS VAN OUDENOORD

DOOR

D. DIJKSTRA

N.V.
VAN
HOLKEMA
& WARENDORF'S UM.
AMSTERDAM

EERSTE HOOFDSTUK.

Waarin we kennis maken met een deugniet en met zijn kameraden, die ook deugnieten zijn.

Oudenoord is een dorp als ieder ander, en de jongens zijn er als overal. Des zomers, als 't warm is, houden ze wedloopen en spelen ze krijgertje; bij gure en natte hersftdagen staan ze met verkleumde vingers bij den knikkerkuil, en 's winters liggen ze plat voorover met uitgespreide armen in de versch gevallen sneeuw, om gauw en goedkoop een „portretje" te maken.

„Moe," vraagt Bee, 't zoontje van den bakker, „mag ik naar de gracht? Ze komen er allemaal."

„Naar de gracht, jongen? Wat moet je daar?"

„Louteren, moeder, 't ijs ligt heelemaal kapot".

„Maar Bee, is dat niet te gevaarlijk?" vraagt de moeder bezorgd. „Je kunt daar toch geen ongeluk krijgen?"

„Welneen, moeder, de gracht is heel ondiep en ik zal wel voorzichtig wezen."

Met deze woorden heeft hij reeds den knop

van de kamerdeur in de hand en wil zoo den winkel door naar buiten. Maar daar gaat de deur van de bakkerij open en zijn broertje Frits komt op hem toe.

„Waar ga je heen, Bee? Naar de gracht? Toe, wacht even, dan vraag ik moe ook, of ik mee mag."

Bee heeft niet heel veel op met het gezelschap van zijn broertje, maar reeds is Frits de kamer ingegaan met de vraag:

„Moe, mag ik ook mee naar de gracht? De groote jongens gaan louteren."

„Och, moe, laat hem maar thuis blijven," roept Bee uit den winkel, „'t is veel te gevaarlijk voor zulke kleine jongens."

Maar Fritsje belooft stellig, dat hij niet op het ijs komen en alleen op den wal zal blijven staan om te kijken.

„Bee behoeft heelemaal niet op mij te passen, moe," zegt hij, „d'r zijn veel meer jongens uit onze klas."

En moeder, die weet, dat ze haar jongens vertrouwen kan, laat ze gaan met de boodschap:

„Voorzichtig wezen hoor, en om half vijf weer thuis!"

En dan gaan de jongens de deur uit en de straat op.

't Is vuil buiten: de half gesmolten sneeuw

ligt als een groezelige pap op de straat.

Half loopend, half glijdend gaan de jongens verder, Bee voorop, Frits een pas of vier achter hem aan. Hij kan haast niet meekomen met zijn grooten broer, die dravend haast maakt om bij de gracht te komen.

„Kom, geef me maar een hand," zegt Bee, „dan gaat het wat gauwer."

„Neen hoor, ik kan best alleen," is 't antwoord van den zesjarigen Frits, die al een heele man denkt te zijn, nu hij met September op school is gekomen.

„Pas dan maar op, dat je niet valt, 't is hier zoo schrikkelijk glad en vuil."

Maar pas is deze waarschuwing gezegd, of een angstig geschrei van Frits doet Bee omzien.

„Och help me even, mijn klomp is uitgegaan. O! wat wordt mijn voet nat!"

De kleine man heeft de lange passen van zijn broer niet kunnen bijhouden en in zijn haast om toch mee te komen, is hem de eene klomp van den voet geschoten. En daar staat hij nu huilend en met opgetrokken been in de vuile sneeuw en kijkt radeloos naar zijn klomp, die een pas of wat achter hem omgekeerd in een plas ligt.

„'t Is me wat moois," bromt Bee, die deze vertraging volstrekt niet prettig vindt, maar het

benauwde gezichtje van Frits doet zijn medelijden boven komen en vriendelijker voegt hij er bij: „Zie zoo, daar is je klomp al; steun maar even op mij, dan zal ik je hem weer aantrekken."

Maar als hij de natte kous van zijn broertje voelt, zegt hij:

„Weet je wat? Je gaat gauw even weer in huis en vraagt moe om een paar droge kousen. Dan kom je me maar gauw na. Huil nu niet meer, 't is heelemaal niets, hoor!"

Met deze woorden brengt hij het arme ventje een paar passen terug en neemt met een vriendschappelijken klap op den schouder afscheid.

Een huis of tien is hij verder . . . daar tingelt naast hem de bel van een winkel en even haastig als hij zelf komt een kameraad den weg opgestoven. Met de woorden: „Ga je ook naar de gracht?" voegt deze zich bij hem.

„Zouden de anderen er al wezen?" vraagt Bee onder 't voortloopen. „Me dunkt, het is al haast half twee. Maar wat ga je nu doen?"

Jaap loopt niet meer naast hem, maar zit gehurkt onder een oude heg, bezig wat sneeuw bij elkaar te halen voor een paar ballen.

„'k Wil even de oude Duurt trakteeren," is 't antwoord, „kom, zoek jij ook eens, er ligt hier en daar in een hoekje nog wel wat."

Spoedig heeft ook Bee drie sneeuwballen

gemaakt en samen gaan de jongens nu verder. Weldra houden ze stil voor een oud huisje, welks rechtopgaande, spitse gevel in zwarte ankerletters het jaartal 1615 draagt. 't Is de Polvertoren, oudtijds zeker het kruithuis van den een of anderen landheer, thans afgedeeld in een drietal kleine kamertjes, die door de gemeente voor zeer weinig geld aan arme luitjes worden verhuurd. In 't voorste kamertje woont Duurtje, de schoonmaakster en werkvrouw van enkele families in 't dorp.

Even gluurt Jaap door de smalle ruitjes naar binnen.

„Ze is niet thuis," zegt hij, „dat treft." Meteen gaat hij een paar schreden achteruit, een oogenblik tuurt hij naar boven en daar vliegt de eerste sneeuwbal omhoog, om uiteen te spatten tegen den rand van den wijden schoorsteen, die onmiddellijk achter den geveltop uitsteekt. Mooier schoorsteen voor sneeuwballen is er in 't heele dorp niet en zelden gaat een winterdag voorbij, dat Duurtjes haard vrij blijft van ingeworpen sneeuw. Vandaag èvenwel schijnen de jongens weinig geluk te hebben: zes of zeven sneeuwballen zijn reeds omhoog gevlogen, maar geen van alle is in den schoorsteen terecht gekomen.

„'t Wil vandaag niet," zegt Bee, „kom, we

gaan maar door." Jaap kijkt eens rond, of ergens nog een handjevol bijeen te halen is, maar als hij niets vindt, volgt hij zijn kameraad. Nu den hoek om, en de brug voorbij; ginds, recht voor hen uit, ligt al de beukensingel en daarnaast de gracht.

„Ze zijn er al, kom gauw," roept Bee.

Maar Jaap schijnt al weer wat anders in den zin te hebben. In plaats van zijn makker te volgen, slaat hij bij de brug links af, de hoofdstraat van het dorp in. Daar nadert voorzichtig op de glibberige straat een tamelijk bejaard vrouwtje. 't Is Duurt, de werkster. In de eene hand een paar leeren pantoffels, die ze bij 't werk heeft aangehad, in de andere een aarden pan, waarin ze stellig haar avondmaal mee naar huis draagt, gaat ze voetje voor voetje op haar zware houten klompen verder, zoo goed en zoo kwaad haar stramme beenen het haar veroorloven.

„Je portie moet je toch hebben," zegt Jaap half in zich zelf, „is 't niet van sneeuwballen, dan wel van wat anders," en voordat Bee, die verwonderd is blijven staan, begrijpt, wat de jongen wil, rent deze de straat op — recht op het vrouwtje aan. De arme Duurt, die bij de plotselinge verschijning van den wilden jongen verschrikt en niet anders denkt, dan dat hij haar tegen den grond zal vliegen, houdt afwerend

de hand vooruit en blijft, radeloos rondziende, om hulp, midden op de straat staan.

In minder dan geen tijd is de knaap haar genaderd, maar dan eensklaps voor haar uitwijkend, doet hij met den eenen voet zoo'n geweldigen stamp in de natte sneeuw, dat de drabbige massa hoog opvliegt en het arme Duurtje van onder tot boven met vuile spatten wordt overdekt. Ten zeerste ontsteld door den onverwachten aanval, laat ze haar pantoffels uit de bevende hand vallen en zucht met tranen in de oogen: „Wat is dat een slechte jongen." Intusschen is ook Bee naderbij gekomen en: „Dat's gemeen, Duurt", zegt hij, „kom, ik zal je wat helpen." Meteen raapt hij de gevallen pantoffels van de straat op en reikt ze haar aan. „Maar," vervolgt hij, „ik zal hem er wel voor vinden, 't is een valsche streek, dien ik hem betaald zal zetten." Dan klopt hij haar met zijn zakdoek hier en daar wat sneeuw van de kleeren en loopt op een draf Jaap na, die, nog lachend om de mooie grap, een eind verder staat te wachten. Maar het lang niet vriendelijke gezicht van Bee en de woorden: „'t was gemeen van je," raden hem, toch maar niet al te lang te blijven staan. Plassend en spattend vliegt hij vooruit naar de gracht, waar tal van kameraden reeds druk bezig zijn, over de losgetrapte ijsschotsen krijgertje te spelen. Met

luid gejuich wordt Jaap door de makkers ontvangen.

„Louter!" roept hij, en zonder zijn vaart een oogenblik te vertragen, loopt hij den wal af en over het ijs. Vlug als een kat wipt hij van de eene schots op de andere. Wel kantelt en duikt de ijsbrok, waarover hij voortvliegt, onder water, maar gauwer heeft hij den voet reeds teruggetrokken, een ondeelbaar oogenblik rust hij op een volgende schots en nog op een volgende, tot hij den tegenovergestelden wal heeft bereikt en beklommen. Geen der anderen wil voor hem onderdoen en ook Bee, die door het opgewekte spel weldra de oude Duurt en het geheele voorval van zoopas is vergeten, doet dapper mee. Luid klinkt het lachen en juichen door de anders zoo stille beukenlaan.

„Bee!" roept Gerrit van Vliet midden onder 't spel, „zien, wie er 't gauwst over is?"

„Ja, wacht dan even," is 't antwoord, „ik kom naast je . . . Gelijk afzetten hoor! Eén, twee, drie!" en daar vliegen de twee over de wankelende schotsen. Met vijf, zes passen zijn ze er over, Bee droogvoets en als eerste. Gerrit echter heeft in zijn haast een der brokken ijs middendoor getrapt en is door de nieuwe opening even naar beneden gezakt. Geen nood! een natte voet hoort er zoo bij, en een oogenblik later staat hij

met drie andere makkers op den wal, hand in hand naast elkaar. „Nog meer! nog meer!" roepen ze. „Wie doet er mee? Allemaal in de rij!" Weldra is de ketting klaar: vijftien jongens staan langs den wal en zullen samen den overtocht wagen.

„Je staat voor een slecht plekje, Willem," zegt Gerrit, „daar heb ik zoopas ook doorgezeten. Hou me maar goed vast, ik trek je wel mee. Ben je klaar, jongens?" roept hij dan. „Daar gaat ie. Eén, twee, drie! Louter, louter!!" Voort vliegt de bende naar den overkant, haast je je niet, zoo heb je niet. De oude gracht komt in geweldige beroering, alle ijsschotsen kantelen en kraken en 't vuile water spat de jongens om de ooren. Maar dat is niets, 't is prachtig gegaan en slechts een paar zijn niet precies droog gebleven.

„Nog eens, nog weer!" roepen enkelen. Anderen zijn al weer aan den overkant, maar komen nu ook terug en voor de tweede maal wordt de ketting gevormd. Jaap staat ongeveer in 't midden, Bee drie plaatsen van hem vandaan. „Goed vasthouden!" roept Jaap, „en nu vooruit maar!" Allen zetten met kracht af van den wal — behalve Jaap. Met de hielen vast in den onderwal zet hij zich schrap en laat de rij vooruitvliegen, om dan zoo sterk hij kan de beide jongens aan

weerskanten tegen te houden. Door den onverwachten tegenstand laten enkelen hun handen los en zoo komen de meesten veilig op den anderen oever. Maar die in 't midden van de rij stonden, hebben in plaats van rechtuit te gaan een halve zwenking over het ijs gemaakt, en komen eerst na menigen bokkesprong en niet zonder natte voeten weer aan den wal. Willem Zandstra en Bee zijn beide kletsnat. Jaap lacht in zijn vuistje, dat zijn grap zoo mooi gelukt is en maakt zich gereed, weer over 't ijs te gaan, als Bee woedend op hem loskomt.

„Dat deed je met opzet!" schreeuwt hij. „Je wou ons door 't ijs laten zakken. 't Was valsch van je!"

Door de drukte komen ook de andere jongens toeloopen.

„Dat's niet waar," roept Jaap terug. „Ik gleed uit op den wal en zat zelf bijna in 't water. Je mag zelf valsch wezen."

Maar de meeste jongens zijn het met Bee eens.

„Je hebt gelijk, Bee," roept Willem, „hij hield ons met opzet tegen."

„Dat's niet!"

„Dat's wel!"

„Je liegt."

„Je liegt zelf."

. . . een angstig geschrei van Frits doet Bee omzien. (blz. 9)

„Je houdt je stil hoor, of ik zal je!"

„Wat zul je? Kom maar op, als je durft."

„Toe maar Willem, geef dien valschaard eens wat!"

Het geschreeuw en gejoel neemt ieder oogenblik toe.

„Pak hem aan, Wim!"

„Laat je dat niet zeggen, Jaap!"

En als een paar woedende honden vliegen de beide jongens elkaar in de haren. Maar een glibberige en uitgetrapte wal is geen plaats voor een gevecht en spoedig rollen de kampioenen over elkaar naar beneden in den onderwal.

„Hoera, daar gaan ze! Laat ze zitten! Afblijven, afblijven! Allebei in de gracht! Hou vast, Willem! Pak hem, Jaap! Hissa, raak mekaar goed."

Zoo vuren de knapen in de grootste eendracht de vechtenden aan.

Maar deze schijnen minder plezier te hebben in een vechtpartij in 't water dan hun makkers, want voordat ze geheel beneden aangekomen zijn, laten ze los en krabbelen bemodderd en buiten adem den wal op.

„Zoo is 't mooi genoeg, hoor! Komaan, wie gaat weer mee over 't ijs? Louter, wie wil mee louteren!"

Weldra is de heele twist vergeten en de pret weer in vollen gang.

„Wat scheelt er aan, ben je nat?" vraagt plagend een der jongens aan Bee, die een eindje verder op den wal zit.

„Niets te beduiden!" is 't antwoord, en lachend houdt Bee zijn klomp omhoog en laat er een straal vuil grachtwater uitloopen. „Mijn klomp is wat dof van binnen, maar mijn voeten zijn als kurk!"

Hij schijnt het echter toch noodig te vinden, diezelfde kurkdroge voeten nog wat droger te maken, wat een oogenblik later wringt hij ook een prettig straaltje „dofheid" uit een van zijn wollen sokken. Dan wordt deze niet zonder eenige moeite weer om de kous getrokken, de natte klomp is spoedig met een handvol dor walgras wat uitgedroogd en de heele zaak is weer gezond.

Als hij zich weer bij zijn makkers voegt, is de eerste, dien hij ontmoet, Willem Zandstra.

„Ben je erg nat geworden, Willem?" zegt hij. „Ik heb mijn sok al uit gehad en de klomp stond ook vol water, maar 'k ben nu weer zoo goed als droog: de voeten worden me lekker warm." Doch als hij zijn vriendje aankijkt, vraagt hij half verschrikt: „Wat heb je daar aan je voorhoofd? Heeft Jaap je gekrabd?"

„Ja," antwoordt Willem, „die gemeene vent zette z'n nagels er in, maar ik heb het hem goed betaald gezet en hij kan nog meer krijgen, als hij er trek in heeft. 't Is een valsche jongen. Maar goed, dat hij pas weggegaan is, anders kreeg hij nog wat."

„Weggegaan?" vraagt Bee, „waarheen? Naar huis?"

„Neen, met Barend Vlasser uit de Wijk, die hier langs kwam, is hij naar 't dorp gegaan, naar 't postkantoor, geloof ik. Maar kom, we willen nog even naar den houtwal, boer Van Loo is niet thuis vandaag en 't werkvolk is ook al weg." En dan tot de anderen: „Heila, jongens, ga je mee op 't hout?"

„Is 't vertrouwd?" rijmt Jan van Dijk.

„Gerust hoor, de baas is naar de stad, d'r is geen mensch op den wal."

Een viertal jongens, die vroeg thuis moeten zijn, gaan het dorp in, maar de anderen zijn dadelijk klaar. Op een draf gaat het den hoek om en 't hek door naar de vaart. Daar liggen talhout en takkenbossen in groote hoeveelheid op open water te wachten om vervoerd te worden. 't Is de prettigste speelplaats in 't heele dorp.

„Wie 't eerst boven is?" daagt Willem zijn kameraden uit en in wilden ren vliegt de heele troep naar den hoogsten houtstapel. Rammelend

rollen de gladde talhouten naar beneden en holderdebolder gaat soms een der klimmers mee omlaag. Maar het hindert niet: hoe meer ongelukjes, hoe meer pret.

„Je trapt me op mijn handen," schreeuwt Gerrit Bee toe, die door een aantal losse houtjes gefopt een eind naar beneden glijdt.

„Wat doe je onder mijn hielen?" vraagt Bee weerom. Maar tot eenig antwoord grijpt Gerrit zijn kameraad bij de broekspijp, laat zich op den grond glijden en trekt Bee mee. Deze slaat armen en handen uit om in zijn vaart steun te krijgen en zich op te houden, met geen ander gevolg, dan dat een groote hoeveelheid hout mee naar de laagte gaat en de beide jongens half bedolven worden onder de vracht. Met veel lawaai en gelach werken ze zich weer uit de lawine te voorschijn en rennen dan vriendschappelijk naast elkaar omhoog, hun makkers na, die al boven op den houthoop een spektakel maken, alsof ze een schans op den vijand hebben veroverd.

Sommigen hebben zich intusschen alweer naar beneden laten glijden en bestormen nu een stapel takkenbossen, die, door stevige palen gestut, bijna loodrecht oprijst. Maar dat is voor hen geen bezwaar: ieder plekje, waar de hand houvast en de voet steun kan vinden, wordt gebruikt om boven te komen.

Willem is er het eerst van allen.

„Spring eens over!" roept Bee, die op de talhouten is gebleven, hem toe.

„Vang je me?" vraagt deze terug.

„Stellig hoor, als je maar eerst hier bent."

Willem meet even den afstand, die hem van den anderen houtstapel scheidt, met de oogen, verlegt een paar takkenbossen, die hem kunnen hinderen, probeert eens, of de rand wel stevig staat en loopt twee, drie passen achteruit voor een aanloopje.

De andere jongens kijken met belangstelling hoe het zal afloopen en verwonderen zich, dat Willem den gevaarlijken sprong durft wagen.

„Opgepast!" roept deze, „daar kom ik aan! Vang me nu!"

Dan doet hij een pas vooruit, grijpt een vrij zwaren takkenbos en slingert dien naar de overzij.

Een uitbundig gelach volgt op deze fopperij.

„Uilenspiegel wil gaan vliegen!" roept Gerrit. Meteen grijpt hij den takkenbos en werpt hem weer op zijn oude plaats terug. Nu is het nieuwe spelletje echter in een ommezien in vollen gang. Over en weer vliegen takken en houtjes door de lucht en spoedig is de ruimte tusschen beide hoopen met neergevallen hout geheel gevuld.

Na het bombardement volgt dan de bestorming, beide partijen mengen zich onder schreeu-

wen en juichen dooreen en spoedig zijn van den houtstapel slechts een paar ruïnes overgebleven. Over den halven wal ligt het hout in wanorde verspreid.

Het vroolijke spel duurt voort, tot de duisternis van den invallenden avond er een eind aan maakt en de jongens noodzaakt naar huis te gaan.

„Kijk eens aan, wat een rommel," zegt Jan, terwijl hij zijn bezweet voorhoofd met de mouw afveegt. „Daar zal Van Loo ook niet blij tegen lachen, als hij 't ziet."

De meeste jongens voelen zich plotseling niet erg prettig bij 't vooruitzicht van wat er gebeuren kan, als de boer eens gaat klagen.

Een is er echter, die zich daarover in 't minst niet bezorgd maakt: Jaap Negen, die voor een kwartiertje ook weer op den wal kwam en weer de wildste van allen was. Lachend geeft hij Jan den goeden raad:

„Je kunt morgen wel eens gaan vragen, of je mee moogt helpen opstapelen. Misschien mag je de houtjes wel tellen, dan ben je meteen vrij van school."

Geen der anderen schijnt lust te hebben, op deze woorden in te gaan: of het van de kille avondlucht komt, die ze rillen doet na 't verhittende spel of dat de gedachte aan den boer ze doet zwijgen — de jongens gaan minder

luidruchtig naar huis dan ze gekomen zijn.

Bij de brug splitst de troep zich in drieën, Bee gaat met Gerrit en Jan de vaart langs, voorbij het gemeentehuis en den ouden Polvertoren. De groote, zwarte gevel brengt hem eensklaps weer het voorval van straks te binnen en belangstellend tracht hij onder 't loopen door de kleine ruitjes te gluren. Maar de venstertjes en de dikke muren laten van 't verflauwende daglicht zoo weinig in 't kamertje door, dat daar niets meer valt te onderscheiden.

„Weet je, waar Jaap weer zoo plotseling vandaan kwam?" vraagt Gerrit, die 't laatste eind alleen met hem loopt.

„Hij is, geloof ik, met een jongen uit de Wijk weg geweest," antwoordde Bee vrij onverschillig, „maar 't kan me ook niets schelen."

Verwonderd ziet Gerrit zijn makker aan: zou Bee nog boos zijn om dat geval op de gracht?

„'t Was een gemeene streek van hem, jullie zoo door 't ijs te laten zakken, 'k ben blij, dat Willem hem eens goed te pakken heeft gehad."

Bee denkt aan den leelijken trek, dien hij de oude Duurtje gespeeld heeft en vertelt dan, wat er gebeurd is.

„Nou," zegt Gerrit, „dat moet hij ook maar niet meer probeeren, ze zeggen tenminste, dat Duurtjes zoon weer thuis komt."

„Die uit Amerika?"

„Ja, wist je 't niet? Vader vertelde 't gisteravond, die had het van Duurtje zelf. Maar 't kan wel Mei worden, had ze gezegd."

„Zou hij nog wel Hollandsch kennen? Hij is al wel tien jaar weg geweest. Hij praat zeker niets dan Amerikaansch, dat wordt een mooie grap."

„Och, jong', in Amerika praten ze Engelsch, dat moet nog weer heel wat leelijker wezen dan Duitsch, en daar kun je ook al niets van verstaan. Als Peer met de mars eens goed aan den gang gaat, begrijp je d'r geen steek van."

„Blaue Bohn' jefress'n, siebzig und ein' ndsiebzig," lachte Bee. „Als die beiden eens met mekaar aan 't snakken komen, dat zal me d'r een koers uitgaan!"

Gerrit maakt een bokkesprong bij 't prettige vooruitzicht van een gesprek tusschen Duurtjes Amerikaanschen zoon en Peer, den Duitschen marskramer, maar stapt bij vergissing nog even in de boordevolle straatgoot, waardoor hij met kletsnatte voeten in huis kan gaan.

Spoedig gaat ook de bel van den bakkerswinkel over.

„Ik ben 't," roept Bee, om moeder niet vergeefs vóór te laten komen; dan trekt hij zijn klompen uit en zet ze in de rij naast de kamerdeur. Zijn

natte voet maakt een donkere plek op den grijzen cementvloer van het voorhuis, maar vlug draait hij de deur open en stapt met een langen pas op de vloermat in de kamer. Daar is de lamp nog niet op; in 't prettig halfduister van 't vertrek snort de kachel gezellig en laat door het holle deurtje grillige lichtvlekken tegen den donkeren zolder dansen.

„Je komt niet vroeg, jongen," zegt moeder, „ben je ook nat geworden?"

„Niet erg, moeder," is 't antwoord, „ik zal de voeten wel een poosje tegen de kachel zetten."

De winkelbel gaat, en terwijl de vrouw zich naar voren begeeft om een klant te helpen, schuift Bee naast Frits bij de warme kachel.

„Heb je een hoop pret gehad, Bee?" vraagt het ventje.

„Ja," antwoordt Bee, „maar waarom kwam je niet weer?"

„Moeder vond beter, dat ik maar thuis bleef; we hebben appels gebraden. Er staan nog twee op de kachel, maar die zijn nog lang niet goed. Daar mag je straks een van hebben," babbelt Frits in eenen door.

Het is gauw tijd voor de boterham, Fritsje wordt te bed gebracht en Bee gaat nog een poosje naar de bakkerij. Daar zijn de bakker en zijn beide knechts druk bezig, het meel in den trog

te mengen voor den volgenden dag. Spookachtig bewegen zich de gestalten der vlijtige werkers in den grijzen damp van het kokende water, die de geheele werkplaats vult. Droomerig ziet Bee eenigen tijd de bedrijvigheid aan, dan gaat hij met een zacht, maar vriendelijk „wel te rusten" naar de huiskamer terug en weldra ligt hij naast broer Frits in de heldere bedstede, waar de slaap niet lang op zich laat wachten.

Maar de groote menschen in huis en daarbuiten werken nog en zorgen, en denken niet aan rust en aan slapen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Een kwaad halfuurtje, met goede hoop in 't vooruitzicht.

Als Bee den volgenden morgen wakker wordt, hangen een paar droge kousen over z'n stoel. „Moeder schijnt toch gevonden te hebben, dat de andere niet droog genoeg geworden zijn bij de kachel, om ze weer te kunnen aantrekken," denkt hij. Dan gaat hij vlug het slaapkamertje uit, waar Frits nog rustig onder de wol ligt, wascht zich onder de kraan van den regenbak en gaat naar binnen.

Zijn hartelijke morgengroet wordt door zijn moeder, die bezig is met de boterhammen, nauwelijks beantwoord. „Zou er wat wezen?" denkt Bee.

„Vader vraagt, of je even in de bakkerij komt," is moeders antwoord op zijn onuitgesproken vraag en als hij verwonderd opkijkt, vervolgt ze: „Je zult wel vernemen, waarom, — ga maar heen."

„Daar heb je 't al," denkt Bee. „Van Loo is

gister stellig al hier geweest. Vervelende boel toch, had ik 't maar gelaten. Of zou er misschien wat anders wezen? Nu — ik zal 't wel hooren."

Als hij de bakkerij binnengaat, is zijn vader daar alleen: de knechts zijn reeds de klanten rond met het eerste brood.

„Goe-morgen, vader!"

„Dag Bee. Kom eens hier, ik moet je wat vragen. Waar ben je gister namiddag geweest?"

„Dus toch Van Loo!" denkt Bee. Maar openhartig antwoordt hij: „Op de gracht eerst, en toen een poosje op 't hout, vader. Met de andere jongens."

„En waar nog meer?"

„Nergens, toen zijn we naar huis gegaan."

„Ben je niet verder den dijk op geweest of in den polder?"

„Neen, vader, volstrekt niet; hoe zoo?"

„Dat doet er niet toe. Maar op 't hout dus wel. Mag je daar vrij spelen?"

„'t Zal wel niet, vader. We worden er wel vaak afgejaagd, maar spelen er óók dikwijls, als de arbeiders er bij zijn. 't Is ons eigenlijk nog nooit verboden."

„Nu dan, Van Loo is hier wezen klagen, dat jullie al zijn hout door elkaar hebt gespeeld. De man was erg boos, en zei, dat het hem minstens een gulden aan werkloon zou kosten, om 't weer

in orde te krijgen. Wie waren er nog meer op 't hout?"

Bee aarzelt een oogenblik, vóór hij antwoordt. Zijn makkers verklikken . . .?

„Als ik je vraag, is antwoorden geen klikken," herneemt baas Evers, die zijn aarzeling begrijpt. „Maar ik moet weten, met hoeveel je was, boer Van Loo behoeft die scha niet te lijden."

En dan telt Bee: „Gerrit van Vliet, Petrus Hennings, Willem van smid Zandstra, Meindert Groen, Albert van oom Kees . . ." en zoo verder, samen negen in getal.

„Negen, en jij, dat is tien. Dan ga je van middag na schooltijd naar boer Van Loo, je vraagt excuus en brengt hem een dubbeltje uit je spaarpot."

„Maar, vader . . .," stottert Bee, „de andere..."

„Kunnen mij niet schelen," valt vader Evers hem vrij barsch in de rede — „jij belooft beterschap, betaalt je aandeel en daarmee uit. Zie zoo, nu wordt er over de zaak niet verder gepraat."

De bakker begint weer met zijn werk en Bee gaat met loome schreden naar de huiskamer, waar Frits erg nieuwsgierig vraagt, waarom hij toch zoolang bij vader in de bakkerij is gebleven, en moeder moeite heeft, haar Bee aan de boterham te krijgen.

Maar eindelijk is dan toch de laatste hap naar binnen en de jongens gaan naar school. 't Is nog wel een half uur te vroeg, maar op de speelplaats is het al ongewoon druk en de nieuw aangekomenen worden met vragen bestormd.

„Is Van Loo ook bij je geweest? Wat heeft hij gezegd?"

„Dat kun je wel raden, dunkt me. En ik moet er vanmiddag al heen met een dubbeltje."

„Je doet het toch niet?" roept Jaap. „Je gaat toch niet naar dien leelijken boer? Ik zou je lekker wat lachen!"

„Hij is ook bij ons geweest," vertelt Willem, „en heeft gedreigd, dat hij naar een anderen smid zou gaan met het werk, als ik ooit weer op 't hout kwam. Vader was erg boos en ik ben mijn Zaterdagmiddag al kwijt, dan moet ik in den winkel helpen."

„'k Wil wel met je ruilen," zegt Bee, „ga jij maar naar Van Loo, dan kom ik Zaterdagmiddag in de smederij."

Maar Willem gaat op dit aanbod niet in en vindt zijn straf nu toch al niet zoo heel erg meer.

„Dank je hartelijk," antwoordt hij, „'t is wèl zoo prettig in de werkplaats, vooral als 't regent. Klappen krijg je d'r tenminste niet!"

Daar komt Gerrit de speelplaats opstuiven. „Heb je 't al gehoord? Van Loo is 't heele dorp

door geweest. Hij kwam ook bij ons aan de deur, maar vader en moeder waren op een avondvisite en tegen de meid heeft hij niets gezegd. Hij is ook bij meester Meinderts geweest, d'r zal straks wel meer loskomen, als 't negen uur is."

„Hoe weet je 't?" vraagt een der anderen.

„Onze knecht heeft hem gisteravond nog laat hier bij meester uit huis zien komen. Hij had met zijn dikken stok tegen de leuning van 't bruggetje geslagen, alsof die kapot moest. En hij moet ook gezegd hebben, dat een van ons de polderschuif heeft opengetrokken. Een heel stuk van den polder ligt droog."

„Nu wat zou dat?" 't Water moet er toch af," zegt Jaap.

„Ja, en als 't dan 's nachts begint te vriezen, gaat alle gras immers kapot. Maar dat weet jij natuurlijk niet, je woont hier ook nog geen jaar."

„Daar kunnen ze ons de schuld toch niet van geven," meent Willem, „we zijn geen van allen den dijk op geweest."

„Ik ben toch maar lekkertjes blij, dat ik van de gracht dadelijk naar huis ben gegaan," zegt een der jongens, die niet mee op 't hout heeft gespeeld.

„Je hebt net zoo vaak mee gedaan als wij allemaal," voegt Bee hem toe, „en 't is gemeen van

den boer, dat wij er nu juist heen moeten, om excuus te vragen."

„Ga er dan niet heen! Laat de boer je halen, als hij trek heeft! Ik vertikte 't wàt goed, als ik jou was," is de goede raad, dien Bee nu krijgt.

Ook anderen raden hem, maar stilletjes thuis te blijven: „Morgen is de boer 't weer vergeten."

„Jawel, je hebt mooi praten," zegt Bee met een benauwd gezicht, „maar vader wil 't bepaald hebben en nu durf ik niet wegblijven."

Bee blijft verdrietig op en neer loopen, tot de schooldeur opengaat en de meester allen binnen roept. Spoedig is de les begonnen en voor een paar uurtjes wordt er over 't geval zeker wel gedacht en gefluisterd, maar gesproken niet.

't Is half twaalf, de leien en boeken worden opgeborgen. Nu nog een liedje tot besluit en de klassen zijn gereed om naar huis te gaan.

Het lokaal der kleintjes is leeg, de grooten wachten op een teeken, om te volgen. De meester heeft nog geen woord gerept over de zaak en een enkele jongen hoopt al in stilte, dat het zóó zonder meer zal afloopen. Maar nu komt het:

„De meisjes gaan heen!"

Eenigszins verwonderd, dat ze niet, als gewoonlijk, rij na rij het schoolvertrek verlaten, staan ze op en gaan naar buiten.

De meester houdt in de deur toezicht op het heengaan en komt dan voor de klas terug.

In gespannen verwachting zien de jongens hem aan.

„Gerrit van Vliet, Dirk Fabers, Meindert Groen, Petrus Hennings, Bernard Evers, Willem Zandstra, Jaap Negen, Jan van Dijk, Albert Evers en Hein Smit blijven zitten, de overigen kunnen gaan!"

Daar zitten ze nu met hun tienen. Nog minder dan voor schooltijd voelen zij zich op hun gemak; zelfs Jaap is niet geheel gerust; je kunt nooit weten, wat er komen zal!

De onderwijzer komt weer binnen en: „Zie zoo, Willem," zegt hij, „vertel me nu eens, wat er gistermiddag gebeurd is."

Willem geeft getrouw en zonder haperen uitvoerig verslag van alles, wat ze den vorigen middag hebben gedaan. Als hij uitverteld heeft en ook de anderen niets aan 't verhaal hebben toe te voegen, zegt de meester:

„Hetzelfde heeft Van Loo me gisteravond ook verteld. Hij kwam namelijk met een ernstige klacht over jullie bij me. Natuurlijk heeft hij wel meer gemerkt, dat je op 't hout speelt; maar zoolang als 't werkelijk spelen bleef, heeft hij niets willen zeggen. Een paar maal reeds, als je 't al te erg maakte, heeft hij zich genoodzaakt gezien,

je van 't hout te jagen. Zooals jelui echter gisteren, terwijl er niemand op den wal was, den boel onderste boven gezet hebt — je moogt het prettig gevonden hebben of niet — maar echt spelen is dat niet geweest. Van Loo was dan ook zeer boos en ik heb hem volkomen gelijk gegeven en beloofd, jelui er over te zullen onderhouden. Maar daarmee was hij niet tevreden. Hij dreigde, den wal geheel te zullen afsluiten en alle spel daar te verbieden, wanneer hij niet zeker was, dat zoo iets nooit weer gebeurde. En toen — ja, toen heb ik iets gezegd, dat, hoop ik, geen leugen zal worden! . . . Ik heb gezegd: „Boer Van Loo, ik beloof u: het zal de laatste maal zijn, dat u behoeft te klagen over de jongens van mijn klas. Ik sta voor ze in, als voor me zelf."

„Kijk, jongens," vervolgt de meester: „ik had dat niet durven zeggen, als ik kon denken, dat jelui mijn woorden te schande zou maken. Maar ik weet stellig, dat ik niet te veel heb beloofd. En 't bewijs daarvoor geef jelui mij, door vóór Zaterdag naar Van Loo te gaan. Je geeft hem de hand en vraagt vergiffenis. Hebben we elkaar begrepen?"

De jongens knikken van ja — alleen Jaap kijkt met een brutaal gezicht recht voor zich.

Maar nu gaat de meester verder:

„Weet een van jelui ook iets van de polderschuif?"

„Neen, niets!" roept Jaap haastig te midden van de algemeene stilte. Dan zegt nog een ander bedaard: „We weten er niets van, meester." Maar de meesten zwijgen.

De onderwijzer kijkt Jaap eens aan en denkt: „Je hebt je daar zelf verraden, manneke." En dan antwoordt hij: „Nu, als jelui 't dan niet weet, Van Loo weet het wèl! Daar zullen we dan wel spoedig meer over hooren . . . Wat is er, Bee?"

Deze, die nog iets op 't hart schijnt te hebben, vraagt:

„Vader heeft gezegd, dat ik om vier uur gaan moest en geld meenemen. Moeten de anderen dat nu ook?"

„Geld?" vraagt de meester verwonderd, „waarvoor dat?"

En nu vertelt Bee van den gulden werkloon, dien Van Loo moet betalen voor het tellen en opstapelen der houtjes.

„Daar heeft Van Loo niets van gezegd, toen hij bij mij was. Maar als hij er over gesproken heeft, dan moet die zaak eerst in 't reine komen. De man kan toch geen scha lijden door jullie wildheid. Tegen wie heeft de boer er nog meer over gesproken?" Nog drie handen gaan omhoog,

de anderen weten het niet, of er is bij hen niet over geld gepraat. De meester begrijpt dit laatste zeer goed; de ouders van Hein en van Petrus zijn werkelijk niet in staat, na den schralen winter nog geld uit te geven voor de baldadigheid hunner jongens.

Daarom ook zegt hij, na een paar oogenblikken te hebben nagedacht:

„Nu, dat geld zal wel terecht komen. Wien door zijn ouders gezegd wordt, zijn aandeel te betalen, die gaat er eenvoudig mee heen. Ik zal er bovendien nog wel even een briefje over schrijven aan Van Loo. Maar wat de hoofdzaak is: jelui gaat allen vóór Zaterdag naar de Boschkamp en belooft beterschap."

„Ik doe 't niet!" pruttelt Jaap.

„Je doet het wél, Jaap," is 't antwoord van den meester. „Je wilt niet minder zijn dan de anderen en niet kinderachtig thuisblijven, als allen gaan. Dat zou laf van je wezen!"

„En wat moet ik nu, meester?" vraagt Bee.

„Ja, mijn jongen, wat je vader gezegd heeft, dat moet je doen, daar kan ik ook niets aan veranderen. 't Is wel onplezierig, om de eerste te wezen, maar kom om vier uur, vóór je gaat, even bij mij aan huis, dan zal ik je het briefje voor Van Loo meegeven. Zoo behoef je tenminste niet geheel alleen te gaan."

De jongens maken nu al aanstalten om op te staan, als de meester weer begint:

„Maar nu heb ik nòg iets."

Vragend kijken allen hem aan. Zou er nog wat anders gebeurd wezen?

„Jelui speelt graag op 't hout, is 't niet?"

„Ja, meester", antwoorden verscheiden stemmen.

„En je hebt geen verlof?"

„Neen, maar 't is ons eigenlijk nog nooit verboden."

„Juist, maar heb je wel eens gevraagd, om er te mogen spelen?"

Bij deze woorden zit het heele troepje als met stomheid geslagen. Vragen?? Aan Van Loo? Om wat met den stok te krijgen! Neen, dat durft zelfs de allerdrieste niet. En nu vooral niet, nu de boer stellig ongenadig boos zal wezen.

„Verlof krijgen we toch nooit," barst eindelijk een los.

„Dat is nog zoo zeker niet," is 't antwoord. „Op 't afgetelde hout natuurlijk niet, maar op 't andere? Als ik eens naar Van Loo ging en de zaak besprak. Wat zou je daarvan zeggen? D'r zal wel wat op te vinden zijn."

De onderwijzer behoeft niet te vragen, of ze 't graag willen; hij leest de antwoorden wel in hun oogen. Maar enkelen twijfelen nog: zou meester

dat durven wagen en . . . zou 't ook gelukken?

„Maar," vervolgt deze, dan moest eerst dit zaakje van gister uit den weg wezen en allen (Jaap ook, hoor!) naar Van Loo geweest zijn om excuus te vragen."

Allen beloven het en 't valt hun nu werkelijk wat gemakkelijker. Alleen bij Jaap, die straks nog zoo brutaal zijn „nooit" uitstootte, komt de belofte er nog niet al te vlot uit. 't Is, of hij de zaak nog niet recht vertrouwt en bovendien — je kunt toch zoo maar niet „ja" zeggen als je vijf minuten geleden „neen" gezegd hebt. Dan zou „nooit" toch wel wat al te korten tijd duren.

Intusschen krijgen zij allen verlof, heen te gaan en druk babbelend spoedt zich ieder naar huis, waar 't nieuws, dat tien jongens uit de „groote school" moeten blijven voor 't spelen op 't hout, reeds lang door broertjes en zusjes is bekend gemaakt.

Nog voor den middagschooltijd schrijft de meester een brief aan Van Loo, waarin dezen verzekerd wordt, dat de jongens op school over 't gebeurde zijn onderhouden. Bovendien verzoekt de schrijver van den brief om een kort onderhoud op Zaterdagmiddag.

DERDE HOOFDSTUK.

Over appels in plaats van klappen, en toch weer klappen in plaats van appels.

De middagschooltijd duurt in Oudenoord van één tot half vier. Twee en een half lange, ontzettend lange uren moet Bee daar zitten op de bank en zijn aandacht houden bij 't werk. Bijna onmogelijk is het: telkens en telkens weer dwalen zijn gedachten af naar straks, naar vier uur, als hij, en hij alleen, naar de Boschkamp moet. Wat zou de boer zeggen? En vooral: wat zou hij doen? Klappen? Of, denkt Bee, mij opsluiten in een donker hok achter in de schuur, met de deur dicht, dat ik er niet uit kan en vannacht daar blijven moet? Maar dan trap ik de deur . . .

„Wie schopt daar?" vraagt de meester.

Bee schrikt op uit zijn gemijmer en steekt de hand op.

„Wou je de bank stuk trappen, Bee? Voorzichtig jongen, we hebben er dadelijk geen nieuwe."

Bee schaamt zich wel wat, dat hij in gedachten

de bank een schop toedeelde, die voor de deur van zijn denkbeeldige gevangenis bestemd was en buigt zich over zijn werk: de kaart van Limburg teekenen. Willem, zijn buurman heeft bijna alle namen er in, hij zelf nog geen enkelen. Maar nu zal hij flink voortmaken. Komaan, van 't Noorden af: Gennep, Niers, Venraai, Venlo.

„Hè, daar heb je 't al weer, net de naam van den boer. 'k Wou, dat hij d'r zat, in Venlo . . . Als hij nu straks eens niet thuis was . . . Of als ik eens een eindje omliep en vader vertelde, dat de boer niet thuis . . . Neen! door een leugen wil ik me d'r niet uitredden . . . Roermond, Roer . . .

„Ben jelui klaar? De kaarten inleveren!" Zoo komt de meester voor de tweede maal zijn gedachten afbreken.

„Wat nu, Bee, heb je 't werk niet af?" Maar dan volgt, tot Bee's verrassing, geen berisping of straf; alleen: „Je kunt het wel inhalen, hoor, 't is niet zoo erg."

Meester raadt wel, wat er aan schort: den heelen middag is hem Bee's afgetrokkenheid al opgevallen, maar voor vandaag kan hij wat door de vingers zien: de jongen zit al genoeg in de benauwdheid.

't Is half vier: met veel geklos en gedruisch gaan allen de schooldeur uit en de straat op.

„Je komt straks even om het briefje, Bee?"

„Jawel, meester."

Daar komt Frits op zijn broer af: „Hoor eens, Bee, laten we gauw naar huis gaan, dan kun je mijn nieuwe konijnenhok timmeren!" Maar Bee geeft nauwelijks antwoord en denkt: „Ja, konijnenhok timmeren! 't Mocht wat, ik moet naar Van Loo."

„Zeg Ab," vraagt hij zijn neefje, „ga je mee naar de Boschkamp? Dan heb ik gezelschap."

Albert heeft echter niet veel trek en zegt: „Ja, 'k weet niet, ik geloof, dat ik nog naar Vijfhoven moet voor vader. En zoolang kun je toch zeker niet wachten."

Bee begrijpt wel, wat Albert hem verzwijgt. Hij heeft er al meer gevraagd, om mee te gaan, maar ze wisten allen een uitvlucht te bedenken. De waarheid is, dat ze eens willen afwachten, hoe 't met Bee afloopt, eer zij zich wagen onder de oogen van den boer.

En zoo komt hij thuis.

„Moe, is vader achter?"

„Neen, me-jongen, wat wou je?"

„Och, niets, moeder ... ik dacht ... misschien ... misschien kon ik morgen wel naar de Boschkamp gaan ... met de anderen."

„Heb je 't afgesproken, of weet je stellig, dat de andere jongens morgen gaan?"

„Neen, moeder, maar ik dacht . . ."

„Ja, Bee, maar dan vind ik het toch beter, dat je nu gaat. Hoe eerder je gaat, des te eerder ben je weer thuis. En dan hebben de anderen het nog te goed. En je zou immers ook een brief van meester Meinderts meenemen; dat kan toch ook niet worden uitgesteld."

„Ja, moeder, maar nu moet ik heelemaal alleen . . ."

Daar begint Fritsje door de kamer te dansen en op de wijs van een straatdeun te zingen:

„Heelemaal alleen,
Heelemaal alleen!"

Bee wordt boos en vliegt op Frits aan, om hem eens geducht onder handen te nemen, maar de moeder bedaart de jongens en vraagt:

„Maar Bee, wil dan geen een van de anderen met je mee?"

„Ik heb ze allemaal gevraagd, maar ze willen niet."

„Dan zou ik maar gaan, mijn jongen, je moet nu maar door den zuren appel heenbijten: 't zal wel gemakkelijker afloopen, dan je denkt."

Met looden schoenen legt hij den weg af naar de boerderij, die een eind van den weg af op de boschweide staat. Daar is de oprijlaan met het groote hek, waarop in vergulde letters de naam der hoeve. Het kleine hekje voor de

voetgangers staat open: 't pad is erg vuil door den ingevallen dooi. Op de laan is niemand te zien, op de weiden er naast ook niet. Recht vooruit ligt de Boschkamp.

De schuurdeuren staan open, maar niemand is er op 't heem. De gracht langs tot het bruggetje: nog niemand. Maar daar staat met dreigende letters: *Wacht U voor den hond*! en Bee wacht en roept: „Volk!" Niet te luid echter: de hond mocht het eens hooren.

Eindelijk, gelukkig! daar gaat de deur van het stookhok open en een forsche, tamelijk bejaarde vrouw komt buiten.

„Wat moet je?"

„Een brief voor Van Loo!"

„Is niet thuis, maar kom maar hier."

„De hond . . .?"

„Is er niet."

En Bee volgt de vrouw — Van Loo's zuster — door het ruime karnhuis naar de woonkamer, waar ze hem met de woorden: „Zie zoo, ga daar maar zitten, Van Loo zal wel gauw komen," een stoel naast het venster schuift. Dan verlaat ze 't vertrek, zonder naar den brief of iets anders te vragen. Maar spoedig komt ze weer terug. In de hand heeft ze drie dikke, roodwangige appels, die zij, na ze nog even tegen haar blauwlinnen schort te hebben gewreven, voor Bee op

tafel legt. „Kijk, die lust je vast wel; er zijn er anders niet veel meer: 't is ook haast Maart, ze kruipen weer in den boom, als 't voorjaar wordt." En dan plotseling: „Ben je niet een van den bakker?" En op Bee's bevestigend antwoord: „Boodschap van vader?"

„Neen, van meester Meinderts," zegt Bee.

„Zoo, nu, Van Loo komt dadelijk, je hebt zeker wel even tijd. 't Blijft al wat langer licht tegenwoordig." En, uit het raam turend: „'k Zal eens even naar buiten gaan om te zien, of hij er aankomt. Eet ze maar gerust op, of wou je ze sparen?"

En voordat Bee een antwoord klaar heeft, is de bedrijvige vrouw al weer de deur uit, niet meer heelemaal rechtop loopend, maar toch stevig en ferm.

Bee kijkt eens naar de appels, steekt er twee van in den broekzak en, een flinken hap uit den derden nemend, gaat hij opstaan en kijkt over het lage ondergordijntje het raam uit. Wie is dat daar? Wezenlijk, 't is Jaap, die daar langzaam en onverschillig langs het pad komt. „Wat? zou die hier nu toch nog naar toe willen?" denkt Bee.

Maar Jaap gaat het bruggetje voorbij en den kant naar 't bosch uit: hij schijnt geen plan te hebben, Van Loo een bezoek te brengen en alleen maar nieuwsgierig te zijn, hoe het met Bee

afloopt. Bedachtzaam gluurt hij op zij en als hij hem voor 't raam ziet, blijft hij werkelijk een oogenblik staan. Bee kan niet nalaten, even zijn appel omhoog te houden: „Wat zeg je nu wel, ventje, dat's wat anders dan een dracht klappen, hè?" Door 't verbaasde gezicht van Jaap vergeet hij bijna, dat hij nog altijd op Van Loo, — en misschien op de dracht klappen — staat te wachten.

Daar gaat de deur opnieuw open en Maartje van Loo komt binnen met de boodschap: „Ik geloof, dat mijn broer er aankomt, 'k heb den hond in 't bosch hooren blaffen. Was dat je vriendje? Hij had maar binnen moeten komen, in plaats van zoo op den natten weg te blijven, want hij loopt hard weer terug."

„'t Is Jaap Negen," antwoordt Bee, „ik weet niet, wat hij hier wou, 't is mijn vriend heelemaal niet."

Neen, dat wil hij voor die vriendelijke oude vrouw niet op zich laten zitten. Ze schijnt overigens van de heele geschiedenis niets te weten.

„Zal ik haar vertellen, waarom ik eigenlijk kom,?" denkt Bee. „Misschien zegt ze dan wel, dat het zóó goed is, en kan ik weer weggaan. Of ze kon een goed woordje voor mij doen bij den boer."

„Woef, woef!" klinkt buiten het diepe geblaf

van Turk, den hond. Dan hoort Bee hem het bruggetje overrennen en een poosje later vliegt de hond met een bons tegen de deur op. Het geluid klinkt hol in het ruime karnhuis.

Bee ziet naar buiten. Daar nadert ook de boer. Zwaar leunend op zijn doornstok, komt hij maar langzaam vooruit. De vroeger zoo krachtige gestalte is door den ouderdom gebogen en de rheumatiek heeft ook het hare gedaan om van den „sterken Van Loo" vóór zijn tijd een oud man te maken. Vooral in dezen tijd van 't jaar, in natte winters en guur voorjaarsweer, voelt hij den last der jaren dubbel.

Maar nog altijd is hij een man, voor wien de jongens ontzag hebben; de scherpe grijze oogen kunnen je van onder de borstelige wenkbrauwen zoo dóór en dóór zien, dat je 't wel laten zult, brutaal te wezen of leugens te bedenken.

„Wat wordt je bleek jongen, scheelt er iets aan?" vraagt Maartje goedhartig.

„Och neen, niets," antwoordt Bee, „maar de hond . . .

„O, die blijft buiten, hoor, wees maar niet bang."

Daar gaat de kamerdeur open.

Bee staat opeens recht als een kaars voor zijn stoel met den brief in de hand en bange verwachting op 't gelaat.

„Wie ben jij?"

„Bee van bakker Evers, en hier is een brief van meester Meinderts."

Van Loo neemt den brief, leest hem, steekt hem dan in den zak en, Bee aankijkend:

„Je lijkt een ferme jongen . . ., soldaat worden?"

„Misschien wel, boer."

„Braaf zoo . . ., zelf ook geweest, dat's gezond voor een mensch." En dan vervolgt hij:

„Doe de complimenten aan je meester en zeg hem, dat het goed is."

Als Bee echter nog geen aanstalten maakt om heen te gaan, vraagt hij: „En wat moet je nu nog?"

Bee voelt de kamer met zich in 't rond draaien en stottert:

„Vader zei . . . ik moest . . . excuus vragen en . . . e . . . het geld . . . e . . . dat u betalen moet, dat . . . moeten wij betalen en hier . . ."

„Zoo, nu ja, goed," valt de boer hem barsch in de rede, „hou je geld nu eerst maar en beloof me, nooit weer op 't hout te komen, versta je?"

„Ja, boer," stottert Bee, „maar . . . e . . ."

„Nu?"

„Zonder verlof niet, boer."

Bee begrijpt niet en begreep later nog nooit, hoe hij het had durven wagen, over 't verlof te spreken, maar 't is er uit, voor hij goed weet, wat hij zegt.

De borstelige wenkbrauwen van den boer trekken zich nog meer dan gewoonlijk samen en lang niet vriendelijk vraagt hij:

„Zoo, dus dacht je ook nog, dat ik je verlof zou geven!"

Maar gelukkig voor Bee, wien 't warm en koud over den rug loopt, schijnt plotseling Van Loo's aandacht te worden getrokken door iets buiten op den weg, want verwonderd vraagt hij:

„Wat is dat, krijgen we nu jongensvisite? Zijn dat je kameraden?"

Nu kijkt ook Bee naar buiten en ja wel, daar staan al zijn makkers voor de gracht. En anderen ook: groote en kleine jongens, meisjes, zelfs hebben zich bij het troepje aangesloten. Bee raadt dadelijk, hoe de vork in den steel zit: Jaap heeft in 't dorp verteld, dat hij hem met een pleizierig gezicht bij Van Loo in de kamer heeft zien staan en nog wel met een lekkeren appel in de hand!

Door dat schoone vooruitzicht aangelokt, zijn allen meegegaan en daar staan ze nu aan de overzij van de gracht.

„Wat wou jullie allemaal hier?"

„We wouen . . ." begint Willem.

„We moesten . . ." valt Albert tegelijk in . . .

„Hou je stil, Ab," zegt Gerrit, terwijl hij zijn waarschuwing door een stomp in den rug van zijn kameraad versterkt.

„. . . excuus vragen," gaat Willem door, „voor dat we Zaterdag op de wal . . .

„Met de houtjes." (Jan).

„En de takkenbossen." (Petrus).

„Ja, boer." (Gerrit).

Zoo helpen de jongens elkaar, om den boer te doen begrijpen, dat ze eigenlijk spijt moeten hebben over 't gebeurde.

„En we zullen 't niet weer doen," vervolgt Willem, die blij is, dat de kameraden hem niet alleen voor 't geval laten zitten.

Alleen Jaap is, tegen zijn gewoonte, bijzonder stil.

„Goed zoo," bromt de boer, die, hoe boos hij mag zijn, toch inwendig plezier heeft, als hij 't gehaspel staat aan te hooren.

„Goed zoo. Maar nu geef je mij allemaal de hand en belooft één voor één, dat je mij den boel niet weer in 't honderd zult gooien. Vóórkomen!"

De een na den ander gaat naar voren en legt de belofte af.

„In orde, en nu alla — marsch!

Als een opgejaagde troep kippen vliegen de jongens naar 't bruggetje, begeleid door een woedend geblaf van den hond, die grooten lust schijnt te hebben, de vluchtenden te volgen. Maar eensklaps worden èn jongens èn hond tot

rust gebracht door een luidklinkend „halt!" van den boer. Verschrikt zien de jongens om.

„Is Jaap Negen er ook bij?"

De geroepene, die 't eerst van allen op het bruggetje was en nu al haast op de laan is, blij, dat de zaak nog zoo goed is afgeloopen, komt schoorvoetend nader.

„Kom hier en vlug op!" commandeert Van Loo met een stem, die nog doet denken aan den tijd, dat hij bij de „gelerijders" stond. „En vertel me nu eens, waar jij gistermiddag gezeten hebt."

Jaap doet, zoo goed zijn angst het hem toelaat, wat hem gevraagd wordt: hij vertelt, hoe hij eerst op de gracht gespeeld heeft, toen met Barend naar 't postkantoor is geweest en hem naar de Wijk heeft vergezeld, om tegen half vijf ongeveer langs het dijkje naar 't dorp terug te keeren, waar hij nog een poosje op 't hout gespeeld en rondgeloopen heeft. Eén ding verzwijgt hij evenwel; dat hij op den terugtocht langs den dijk de polderschuif heeft opengetrokken. En dàt is het juist, wat Van Loo van hem wil hooren.

„Meer niet?"

„Nee . . .ee, boer," hakkelt Jaap.

Maar zóó gemakkelijk is hij er niet af.

„Kijk me aan!"

Schuw slaat de jongen zijn oogen op, maar als

hij die van den boer ontmoet, welke met onverbiddelijke gestrengheid hem aanzien, dan wordt hij verlegen en stamelt:

„Ik . . . ik heb . . ."

„Wat heb je?"

„De schuif . . . opengetrokken . . ."

„Waarom?"

„'k Weet niet . . . baas . . . boer . . ."

„Keer je om!"

En voordat de deugniet, die meent, al te kunnen heengaan, er op bedacht is, ligt hij over Van Loo's knie en komt diens krachtige hand in fiksche klappen neer op zijn niet al te dikke winterbroek.

„Oe . . .! Help! ê . . . ê . . .!" gilt en jammert hij, zoodat de hond woedend uitvaart en een paar kippen hun heil zoeken in de vlucht.

„'k Zal nooit weer doen! . . . Oo . . . oe! . . ." En iedere nieuwe klap doet hem te harder schreeuwen. Maar hoe hij spartelt en schopt en jammert, 't is een stevige hand, die hem in bedwang houdt en hem niet eerder vrijlaat, dan nadat hij naar 't oordeel van den vergramden boer zijn deel heeft. Met een hartige vermaning, in 't vervolg zijn streken maar thuis te laten, wordt hij weer op zijn beenen gezet en los gelaten.

In razenden ren vliegt hij 't bruggetje over, de

andere jongens voorbij en in éénen door langs de modderige oprijlaan naar den grindweg.

De anderen volgen hem, luid lachend en joelend over den onverwachten afloop.

Van Loo keert zich om en gaat in huis. Daar ziet hij Bee nog op den drempel staan, die zonder afscheid te nemen eigenlijk niet wegloopen durft.

„Ga jij nu ook maar heen en zeg aan meester Meinderts, dat ik hem zal verwachten," voegt hij den jongen toe, die nu ook zijn makkers volgt.

„Wat zou die meester nu nog willen?" bromt de boer in zich zelf.

Lang breekt hij zich 't hoofd daar niet over, de dagelijksche bezigheden vragen weer zijn aandacht en spoedig wordt door hem aan de heele jongenshistorie niet meer gedacht.

VIERDE HOOFDSTUK.

Een reglement en een serenade.

Het duurt echter niet lang, of hij weet, wat de meester wil, want op den bepaalden tijd komt deze hem een bezoek brengen.

Wat er besproken is en hoeveel moeite het hem gekost heeft, den stuggen boer met zijn plannetje te doen instemmen, dat vertelt meester Meinderts niet, ook niet, als des Maandags de jongens hem vrij nieuwsgierig aankijken en Gerrit zelfs een poging waagt, om wat meer te weten te komen.

„Ik heb meester Zaterdag ook nog gezien, 'k liep op den grindweg en meester ging . . ."

„Zoo? 't doet me plezier," is lachend het antwoord en Gerrit durft niet nog eens beginnen. Afwachten is dus de boodschap.

En ja wel, daar komt des namiddags, pas als de school aan is, een papier uit den jaszak, waardoor plotseling aan alle gefluister een eind wordt gemaakt en alle rommelende klompen en krakende banken stil worden. En dan begint de meester:

„Zooals jelui zeker al weet, ben ik Zaterdag

naar Van Loo geweest, om met hem te spreken over het spelen op den houtwal. En nu heb ik op zijn verzoek hier een reglement klaar gemaakt, waarin je toegestaan wordt, des Zaterdags op den wal te spelen. Het is me geheel onmogelijk geweest om nog meer vrijheid voor je af te bedelen. Luistert nu allen goed toe, dan zal ik het voorlezen, om te vernemen, of het je naar den zin is. Is dit niet het geval, zegt het dan dadelijk en ronduit; als eenmaal de zaak is beklonken, dan kun je niet meer komen met klachten. Opgepast dus:

REGLEMENT
voor het spel op den houtwal van Oudenoord

Art. 1.

De houtwal is des Zaterdagmiddags van 2—6 uur als speelplaats opengesteld.

Art. 2.

Wanneer door buitengewone werkzaamheden of uit andere oorzaken op den wal niet kan worden gespeeld, zal daarvan vooraf bericht worden gezonden op school. Zoo mogelijk wordt een andere dag voor den verloren Zaterdag aangewezen.

Art. 3.

De jongens en meisjes uit Oudenoord be-

loven, niet te zullen spelen op de stapels, die door een bord met het woord: *Afgeteld* zullen worden aangeduid. Zij beloven tevens, geen hout daaraf te nemen of bij te doen.

Art. 4.

Zij zorgen er zooveel mogelijk voor, dat de ongelijke houtsoorten gescheiden blijven of na het spelen weer gescheiden worden op verschillende stapels.

Art. 5.

Zij hinderen de werklieden niet in hun bezigheden en verlaten den wal, zoodra hun dit wordt gelast.

Art. 6.

Vreemde jongens en meisjes mogen onder dezelfde voorwaarden spelen op het hout, doch de kinderen uit Oudenoord zijn verantwoordelijk voor hun gedrag.

Art. 7.

In de oude bosschen mag als tot nog toe vrij worden gespeeld.

Art. 8.

Het blijft echter als altijd verboden, in de

nieuwe aanplantingen te gaan, nesten uit te halen zonder buitengewoon verlof en de schors der boomen door het insnijden van namen of anderszins te beschadigen.

Art. 9.

Bij overtreding van een of ander artikel kan de vergunning tot het spelen op den houtwal of in de bosschen van Oudenoord worden ingetrokken.

Art. 10.

Dit reglement zal door één jongen en één meisje uit naam van alle andere worden onderteekend.

Aldus besloten op de „Boschkamp", op Zaterdag 26 Februari 1920.

JOH. TH. VAN LOO.

Namens alle jongens: . . . . . .
Namens alle meisjes: . . . . . .

Als 't voorlezen gedaan is — een oogenblik stilte. Dan een zacht, maar druk gefluister in bijna alle banken, vooral bij de jongens; de meisjes kan 't minder schelen: die komen zelden op den houtwal en nesten uithalen of namen in-

snijden, dat doen de meesten toch ook niet.

Maar als meester vraagt, of het allen naar den zin is, dan heeft niemand iets op te merken. 't Is nu wel niet zóó, als ze graag willen: alle dagen vrij op 't hout, en spelen, wat je maar in den zin komt, maar dàt krijgen ze toch nooit gedaan en 't is beter weinig, dan in 't geheel niets.

„Maar wiens naam moet er onder?" vraagt een uit de klas.

„Daar moet jullie over stemmen," zegt meester.

Denkt er echter aan, dat je twee kiest, die je volop vertrouwt, die je de flinksten en eerlijksten acht. Er mag niet vooraf worden overlegd."

Zeven-en-vijftig briefjes worden in de klas rondgegeven, de pennen ingedoopt. Sommigen zijn dadelijk klaar, anderen wachten een paar oogenblikken, bijten eens op den penhouder, alsof ze daaruit den naam wilden zuigen, en vullen dan het briefje in.

Op de meisjesbanken dreigt het levendig te worden: ze kunnen haast niet zwijgen en ze mógen niet praten, dat is een lastig geval. Maar even klinkt een „hm" voor uit de klas en 't is weer stil.

Eindelijk zijn allen klaar, meester gaat met den hoed rond en de briefjes komen op een hoopje in de vensterbank.

Als de laatste les is afgeloopen, wordt de uitslag bekend gemaakt. Van de 26 jongens heeft Willem Zandstra 6 stemmen, Jan van Dijk 3, Bee Evers 7, Gerrit van Vliet 5, Jaap Negen 3 en twee andere jongens elk één stem.

Bij de meisjes is meer verscheidenheid: op de 31 briefjes staan 12 verschillende namen, de meeste slechts één of twee keer. Het meest van alle — acht stemmen — heeft Martha van Dijk, een zusje van Jan, die dat zeker te danken heeft aan haar jongensmanieren, haar kort, stekelig haar en den prijs, dien ze dezen winter op schaatsen tegen alle jongens van 't dorp gewonnen heeft.

Uit de vier, die de meeste stemmen hebben, worden nu twee gekozen en weldra staan onder de lijst de namen:

BERNARD HENDRIK EVERS.
MARTHA VAN DIJK.

Een afschrift van de lijst komt in de schoolkast, het reglement zelf moet om half vier, als de school uit is, nog naar Van Loo gebracht worden.

Aanmerkelijk vrijmoediger dan den vorigen Zaterdag gaat de troep nu in optocht naar de Boschkamp. En welk een optocht! Op voorstel van Bee is 't een echte serenade geworden: alles wat van vorige schoolfeesten, rijderijen

en andere pretjes nog op zolders of in kasten en kisten is overgebleven, moet dienst doen. De een draagt een vlag, een ander heeft zijn sjerp omgeslagen, nog een derde heeft zijn pet in den zak en een goudpapieren steek op 't hoofd, een paar meisjes dragen een half verfomfaaiden kleurigen papierboog. En heel die pret wordt opgeluisterd door muziek van de ondenkbaarste soort; een trom met gescheurd vel, een paar mondharmonica's en een schorre trompet; zelfs de proppenschieters, die nu niet in de lucht, maar in de holle hand worden afgeschoten, ontbreken niet.

Jan van Dijk is op de snuggere gedachte gekomen, de stallantaarn te vragen, en na lang aanhouden en veel gebedel is het hem gelukt, die „los" te krijgen. Men kon immers niet weten, hoe duister het was, als ze weer thuis kwamen!

Voorop stapt Bee, met het gewichtig dokument, netjes in een krant gevouwen, onder zijn kiel: de handen moet hij vrij houden voor het bespelen van zijn reusachtig muziekinstrument: het deksel van een afgedankten doofpot uit de bakkerij, waarop hij met een ijzeren hoepelstok zijn tamboerskunsten uit alle macht beproeft.

De meisjes houden zich wat achteraf: ze zijn nu juist niet zoo heel zeker van de vriendschappelijke gevoelens van den knorrigen boer, en ook Turk, de hond, behoort niet precies tot haar

beste kameraden. Maar Martha spreekt haar vriendinnetjes moed in en verklaart, dat ze geen zier bang is voor den boer en zijn hond, al stonden ze ook midden op den weg!

Reeds van verre hoort de boer in de deur van zijn woning het heidensch lawaai nader komen en brommend in zich zelf zegt hij: „Daar komt me, ongelogen, de bende nog eens weer aan en nu met man en macht. 't Lijkt warempel wel, of ze de heele Boschkamp willen innemen!" En met een knorrig gezicht wacht hij de naderende levenmakers af, die spoedig de schuur voorbij op het bruggetje lostrekken en daar op oorverdoovende wijze hun komst melden. Door het woedend geblaf van Turk, die evenals zijn baas, niet houdt van zoo'n herrie en zijn misnoegen volstrekt niet verzwijgt, laten ze zich niet storen. Op een teeken van Bee zwijgt echter de muziek en terwijl de overigen op de laan blijven wachten, stappen Bee en Martha met afgemeten passen en 't gezicht in de plooi op Van Loo toe, die nog niet weet, wat al die drukte te beduiden heeft en hen aan de binnenzij der gracht ontvangt.

Daar haalt Bee zijn belangrijk geschrift onder de blouse vandaan en met een korte aanspraak, die hij onder al 't lawaai van den optocht maar half heeft kunnen bedenken en waarin hij den boer voor de gunst, om op 't hout te mogen

spelen, vriendelijk bedankt, reikt hij het hem over. Martha is intusschen toch niet zoo heldhaftig gebleken, als ze wel meende te zijn en kijkt angstig naar den ruigen heemhond, dien ze nu wel wat al te dicht bij zich ziet.

Van Loo neemt het blad van Bee over en met een kort: „Wacht jullie allemaal maar even," keert hij zich om en stapt in huis.

„Wat zegt hij?" roept Albert zachtjes over de gracht.

„Allemaal even wachten!" is Bee's antwoord en onmiddellijk laat hij er op volgen: „We krijgen bepaald wat, hoor!"

Bij dit schoone vooruitzicht kan Ab, die Bee's muziekinstrument in bewaring heeft, zijn vreugde niet meer bedwingen en een kletterende roffel op het deksel klinkt boven het drukke gevraag en gepraat der makkers uit. In een ommezien is nu het orkest weer in vollen gang, om echter even plotseling te zwijgen. Wat toch is het geval?

Opgeschrikt door het onverwachte lawaai en nu niet meer door de tegenwoordigheid van zijn meester in bedwang gehouden, schiet Turk met een vervaarlijk gehuil vooruit en op de beiden af, die het durfden wagen over de gracht en op zijn gebied te komen. Zonder zich te bedenken zoeken deze echter hun heil in een overhaaste vlucht. In zijn angst denkt Bee aan niets dan aan

vluchten en bemerkt zelfs niet, dat hij de kleine Jans, Martha's zusje van 5 jaar, die, zonder dat de anderen het merkten, ook over 't bruggetje is gestapt, in zijn vaart omver loopt, zoodat de kleine luid schreiend van den grachtwal naar beneden rolt.

Bij Martha echter schijnt alle vrees voor den hond geweken. Met één sprong is ze bij de kleine Jans en met een flinken greep trekt ze haar mee, den wal op en dan in vliegende vaart over het bruggetje.

Een oogenblik te laat evenwel! Martha mag een vlugge schaatsenrijdster zijn, tegen een hond loopen kan ze nog niet en zóó gauw is ze de gracht niet over, of de scherpe tanden van Turk hebben haar jurkje te pakken. Met een breed uitgescheurde lap moet ze haar kordaatheid betalen.

Maar daar wordt met een ruk de deur der boerderij opengetrokken en de donderende stem van den boer beveelt het woedende dier terug te komen. Met den staart tusschen de pooten sluipt Turk in zijn hok, maar de vluchtende optocht laat zich door geen geroep van den boer of zijn zuster, die ook buiten gekomen is, weerhouden. In hollende vaart wordt de weg naar het dorp afgelegd.

Buiten adem komen allen bij 't groote hek aan.

De schrik is geweken; maar moed, om de achtergelaten voorwerpen terug te halen, heeft niemand. Zoo gaan ze het dorp binnen, als een verslagen legertroep en — met knorren over de vuile kleeren in 't vooruitzicht.

Nog denzelfden avond krijgt bakker Evers van Van Loo de bestelling, voor de schoolkinderen zestig koeken te bakken voor den doorgestanen schrik en wordt de naaister gezonden, om voor Martha een nieuwe jurk te passen.

Maar Turk, de hond, krijgt een afrossing, die hem voor altijd van zijn kuren geneest.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Een vroolijke middag op den eierwal.

De tweede Paaschdag is de eier-feestdag. Dan wordt moeder al vroeg in den morgen lastig gevallen om gekleurde Paascheieren te koken, goed hard, dat ze tegen een stootje kunnen. Voorzichtig worden kunstig uitgesneden papieren lettertjes en jonge, fijngerande blaadjes van haagdoorn of kruisbes op de witte schaal gekleefd en met een draadje vastgebonden. Nog voorzichtiger worden dan de kunstwerken in 't netje gedaan en neergelaten in het kokende water, dat door beetwortelsap, saffraan, cichorei of roode-uieschil gekleurd is.

Voor minder dan acht minuten doet een goed, gekleurd Paaschei het niet, een heele tijd voor iemand, die er op moet wachten. Maar als ze eindelijk, na veel gekijk op de klok, om zijn, dan verdringen allen zich om den ketel, om den schat te zien ophalen. Langzaam laat men de heel gebleven eieren dan afkoelen, de opgeplakte letters en blaadjes worden verwijderd en daar staan in helder witte teekens naam en ver-

Het Paaschvuur is ontstoken . . . (blz. 68)

siering op de bruine, roode of heldergele schaal.

Met trots worden ze bewonderd en vergeleken, een paar maal voorzichtig over de tafel gerold en dan weggeborgen voor den namiddag. Dan moeten ze dienst doen op den eierwal!

Een voortzetting van den houtwal, de breede strook grond tusschen kanaal en polder, is de verzamelplaats. Weldra is daar het levendig spel in vollen gang. De jongens en meisjes rollen met hun gekleurde eieren over het zachte gras en winnen elkaar de meegebrachte noten af, de grooten beproeven de sterkte hunner ongekleurde maar niet minder harde eieren tegen elkaar. Punt op punt en stomp op stomp; wie tweemaal zijn ei door dat van een ander ziet ingedeukt, verliest het.

Anderen weer zijn druk aan het spelen met noten: schot zetten, pot spelen, dik en dun, en hoe de verschillende spelletjes meer mogen heeten.

Onze vrienden zijn natuurlijk allen aanwezig en nemen druk deel aan de algemeene pret.

„Kraken, Albert?" vraagt Gerrit.

„Jawel," is 't antwoord, „maar laat me eerst je noot zien".

En als hij de zijne sterker acht, geeft hij die aan zijn vriendje, die eens beproeven zal, welke noot het in hardheid wint.

Gerrit neemt de beide noten tusschen de gevouwen handen en uit alle macht persende, heeft

hij weldra de eene gekraakt. Dan houdt hij Albert de geopende hand voor en zegt:

„Je hebt het verloren, kijk. Zullen we nog eens?"

Het aanbod wordt niet afgeslagen en Ab heeft nu zelf het genoegen, zijn eigen noot tegen die van zijn makker stuk te knijpen.

„Je hebt een harde," zegt hij, „heb je al meer gewonnen?"

„Ja, al vijf," antwoordt Gerrit, „twee van Willem en drie van Martha," en met verklaarbaren trots steekt hij zijn onoverwinlijke noot in den zak.

Voordat de vrienden scheiden, waarschuwt Gerrit zijn vriendje Ab:

„Zeg, Ab, als je met Jaap Negen kraakt, dan moet je goed toezien, hoor."

„Waarom?" vraagt Albert, die straks al een noot aan Jaap verloren heeft.

„Hij bedriegt je," is 't antwoord, „hij heeft een noot leeggekrabd en de holte met gesmolten lood weer gevuld. Hij geeft de noot natuurlijk niet uit zijn handen en wint het van allen, die 't met hem wagen. Pas dus maar op."

„Dank je wel, hoor," antwoordt Ab, „ik zal er voor zorgen." Dan scheiden de makkers, om elders hun geluk weer te beproeven. Een eind verder vindt Albert zijn neefjes Bee en Frits,

den eerste met een verdrietig, den laatste met een behuild gezicht.

„Wat scheelt er aan, Frits?" vraagt Ab medelijdend.

„Hij heeft alles verloren," knort Bee, „dat komt er van, dat hij altijd met de groote jongens wil spelen, nu heeft hij geen enkele noot meer."

Opnieuw loopen Fritsje de tranen over de wangen.

„Nu, huil maar niet langer," troost Ab hem, en, ofschoon hij zelf ook vrij onfortuinlijk geweest is, en heel wat noten verloren heeft, grabbelt hij nog een handjevol uit zijn zak en geeft ze aan zijn neefje, die ze gretig aanneemt.

„Heb jij er geen meer, Bee?" vraagt hij dan, „toe, geef hem ook een paar."

„Wel zeker," is 't antwoord, „hij is ze mij vanmiddag allemaal al komen afhalen, ik heb er ook geen enkele meer, 'k geloof, dat hij er wel twintig verspeeld heeft."

„Neen, maar zestien," verdedigt Frits zich half jammerend, „en 'k heb zelf drie opgegeten."

„Nu," zegt Ab, „ga maar met deze noten naar huis, dan verlies je ze ook niet weer; 't zal je tijd ook wel worden." En tot Bee: „Ga je ook even mee naar . . . je weet wel?"

De aangesprokene knikt toestemmend en als ze Frits den houtwal over en op de straat ge-

bracht hebben, gaan ze samen terug, om hun kameraden te zoeken. Spoedig is een troepje van tien of twaalf jongens bijeen en haastig verlaten ze den eierwal.

Waar gaan ze heen? Wacht maar en we zullen het zien.

Geen tien minuten later komen ze weer terug, elk bevracht met een bundel dorre takken en ruigte uit den boschrand. In de beide Paaschdagen zijn ze reeds af en toe bezig geweest, hier en daar hoopjes te verzamelen om die, als 't noodig is, bij de hand te hebben en nu ligt dan ook in een ommezien een flinke stapel op 't uiterste eind van den eierwal opgehoopt. De oudere spelers zijn nu ook naderbij gekomen: noten en eieren zijn vergeten, aller aandacht is bij het opgetaste hout. Niet zoodra is de hoop naar den zin der ouderen losjes opgezet, of op zes, zeven plaatsen wordt met een doosje lucifers en een bosje droog gras de boel in brand gestoken. Spoedig kringelt de rook naar boven, eerst in dunne straaltjes, dan in steeds dikker en zwarter wordende wolken en eindelijk slaat de heldere vlam er tusschen uit.

Het Paaschvuur is ontstoken, en onder dansen en springen en vroolijk gejoel vermaakt zich Oudenoord met het oud-Germaansche lentefeest.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van een veldwachter en een hoepelwedstrijd.

't Is Paaschvacantie!

„Je kunt ons morgen mooi een handje helpen in de smederij, Wim," zegt baas Zandstra, „je hebt toch geen school, en leegloopen, daar hou je niet van, wel?"

Willem kijkt zijn vader eens aan, denkt aan den middag, toen hij voor straf den blaasbalg moest trekken en weet niet, of 't ernst is of scherts.

Maar als hij ziet, hoe vader tersluiks moeder een knipoogje toewerpt, dan antwoordt hij:

„'t Is me niets best bevallen, dien Zaterdagmiddag — we hebben morgen wedstrijd."

„Nu, dan moet het werk maar wachten," lacht de smid, „een wedstrijd gaat vóór alles. Waarmee? Toch niet zwemmen?"

„Neen, 't water is veel te koud, we zijn gister al eens even naar de Kromme kolk geweest, achter Van Loo uit, maar 't is nog geen tien graden."

„Hoe weet je dat zoo precies?"

„O, dat kunnen we best voelen met de hand. — Neen, we zullen hoepelwedstrijd houden. Vader, mag ik morgen een nieuwen haak aan mijn hoepel, de andere is heelemaal weg. Anders moet ik morgen met den stok en dan kun je lang zoo hard niet."

„Zoo, heelemaal weg, hè? Nu, als hij vannacht niet terugkomt, dan mag je morgen een nieuwen haak maken; maar zelf maken hoor, ik help je niet."

Den volgenden morgen staat Wim al vroeg aan de werkbank. De jongste knecht helpt hem een handje en tegen acht uur is de nieuwe haak klaar.

„Los of vast?" vraagt de knecht, als hij den hoepel aanhaakt.

„Los hoor, laat de krul maar open, dat is veel gemakkelijker."

Nu nog gauw even naar binnen om een boterham en dan de straat op.

„Ring . . . tinkede . . . ting . . ." gaat het op de stoep van den verver en een oogenblik later roept Willem de gang in:

„Is Gerrit nog thuis?"

„Ja," schreeuwt deze uit de huiskamer terug. „'k Heb mijn boterham nog niet op. Wacht je even? Ga maar zoolang naar de werkplaats!"

Willem gaat door de gang naar achter. Daar is niemand: allen zijn aan 't ontbijt.

Maar wel staan daar potten met verf en liggen er kwasten, wrijfsteenen, tempermessen.

„Wat zal ik eens verven?" denkt Willem en snuffelt rond. „Wacht, mijn hoepel een merkteeken geven, dat staat fijn.

Maar hoe? Zwart . . . blauw . . . groen . . . wit. Wat is dat? O, roode menie. Kom, dat's een mooie kleur, dat verf je ook op ijzeren hekken, 't past precies . . . Nu nog een kwast. Deze, . . . neen, die groote daar, dat gaat wat gauwer . . . Nu flink diep indoopen . . . even afstrijken . . . nu verven . . ."

„Wacht, me-jongen, dat kan ik beter doen." Verschrikt kijkt Willem om. Daar staat baas Van Vliet in de deur der werkplaats.

„Wou je je hoepel verven? Komaan, dan zal ik je een handje helpen."

Willem is zoo beteuterd, dat hij geen woord kan zeggen.

De verver neemt hem de kwast uit de hand en legt die op de werkbank. Dan neemt hij een kleiner kwastje, doopt dat even in de roode verf en neemt Willem den hoepel af. Met komt Gerrit binnen.

„Zeg, Gerrit, wil je je hoepel ook rood hebben?"

„Dank u, vader, ik hou hem liever droog."

Droog! O, groote gunst, daar had Willem niet aan gedacht. Wat moet hij nu straks met een natten hoepel aanvangen? Nu wil hij wel graag, dat de verver maar ophoudt; vragen durft hij 't echter niet en zoo ziet hij zijn heelen hoepel prachtig rood worden . . . zonder dat hij 't mooi vindt.

„Als je blieft, Willem, daar heb je hem. Voorzichtig, hoor, krijg 't maar niet in je kleeren, 't wil er haast niet meer uit."

„Dank u wel, baas," zegt Willem, maar van harte, gaat het niet. Gelukkig, de haak is droog gebleven, daar kan hij den hoepel tenminste aan dragen.

En nu de straat op.

„Ga je mee, even Bee ophalen?" roept Gerrit en hoepelt op een drafje vooruit.

En Willem? Ja, hoe kun je nu een hoepel aan den gang krijgen zonder hem vast te houden! Kom, dan er maar een paar roode vingers aan gewaagd. Voorzichtig grijpt hij den hoepel tusschen duim en vinger, stoot hem met den haak vooruit . . . mis! Het vervelende ding hotst en stoot tegen de steenen, waggelt over de straat, valt over zij en hangt weer onmachtig in den haak. Nog eens geprobeerd — de vingers zijn toch al vuil. Ha, daar gaat hij. 't Lijkt toch mooi, zoo'n draaiende roode ring. Als hij nu maar droog was! Daar komen Bee en Frits

al met Gerrit terug. Die zullen opkijken!

„Zeg, Willem, wat heb jij aan je hoepel?"

„Roode menie, mooi hé?" Willem heft bewonderend den hoepel op . . . maar wat is dat? Het zand van den weg is in de natte verf blijven hangen en de mooie kleur is veranderd in groezelig, vuil, roodachtig grauw.

„Niks mooi hoor," zegt Bee, „hoe kreeg je dat zoo?"

Willem antwoordt niet, maar grijpt spijtig — en nu niet zoo heel voorzichtig — zijn hoepel en draaft de straat af. De anderen volgen lachend: Gerrit heeft ze met een paar woorden op de hoogte gesteld van de verfpartij.

Een half uurtje later zijn een goede twintig jongens op den breeden beukensingel bij elkaar, met hoepels van allerlei slag.

Willem moet vrij wat hooren over zijn mooien hoepel en roode hand, en is nu druk bezig, met gras en mos den boel weer schoon te wrijven. 't Gelukt hem echter maar half.

„Waar zijn de nummertjes, Willem?" vraagt Jan.

„O hé, ik heb ze vergeten, maar zal ze gauw even halen." En weg rent hij. Zijn hoepel ligt naast een beukeboom in 't gras.

„'t Hoeft nie . . . ie . . . iet!" roept Bee hem na, maar Willem is de laan al uit, de poort door,

straks de brug over, de straat langs . . . thuis.

Hijgend en blazend stuift hij de kamer in, waar moeder bezig is met stoffen en vegen.

„Wat scheelt er toch aan, Wim, wat heb je een kleur!"

„Nummertjes vergeten," hijgt Willem, terwijl hij op den schoorsteenmantel toeloopt.

„Maar kom eens hier, jongen, wat heb je daar aan je broek? Toch geen verf?"

„Och, ik zal 't straks wel vertellen, nu moet ik gauw weg."

„Neen, neen, wacht even en laat me eens zien. Menie? Hoe kom je daaraan? En kijk je hand eens! Mijn lieve tijd, jongen, je zit er onder! Waar heb je dat toch gekregen?"

En of hij nu haast heeft of niet, Willem moet van A tot Z de geschiedenis van de verf vertellen.

„'t Is je verdiende loon, hoor, maar ik wou om een lief ding, dat ik die menie weer uit je broek had. Je hand kun je zelf wel schoonmaken."

„'t Is toch mijn oudste broek," pruttelt Willem verdrietig.

„'t Moest er nog bijkomen, dat het je nieuwste was. Is 't nog niet mooi genoeg? Kom, gauw mee naar achter."

Daar worden met terpentijn en een vlok grauwe turf de vlekken zoo goed als 't gaat schoongewreven.

Wel een half uur nadat hij weggegaan is, komt Willem op den singel terug. De jongens zijn natuurlijk al een heele poos aan den gang.

„Hier zijn de nummertjes," zegt Willem, „maar ze zijn vast niet meer noodig."

„Natuurlijk niet," antwoordt Bee, „ik riep je immers nog na, dat het niet hoefde. We hebben ons best gered met grasjes. We zijn nog met ons vijven; Gerrit moet nog tegen Jan en Petrus tegen mij. Albert blijft alleen, daar moet jij dan maar tegen."

„Neen," zegt Albert, die nu vreest, dat hij het tegen Willem dadelijk zal verliezen, „dank je hartelijk hoor, Willem doet niet mee."

„Ik doe wél mee, even goed als jij."

„Waarom moet je dan juist tegen mij loopen. Je kunt even goed tegen Gerrit of Jan."

„Omdat jij alleen bent," valt Bee in.

„'t Kan me niet schelen; als Willem mee doet, dan houd ik er mee op."

„Laten we dan alle zes weer trekken," zegt Willem en haalt de nummers al voor den dag.

„Dan willen wij allemaal ook weer meedoen," roept Meindert.

„Neen, jullie bent afgereden. Op zoo'n manier wordt het nooit uit."

„Laat Willem dan ook wachten dat het uit is, anders is 't gemeen."

„Wat is gemeen?" stuift Willem op.

„Dat jij meedoet!"

„Zeg dat nog eens!"

„'t Is gemeen, dat je meedoet, gemeen, gemeen! Daar, nu weet je 't!"

Geen twee seconden later vliegen de beide jongens elkaar in de haren.

„Wat is me dat hier?"

Van schrik laten de beide vechtersbazen los, verscheiden anderen vliegen de laan op.

't Is Van Hagen, de veldwachter, die door de dorpsjeugd Die-di-di en Zie-je-kijk genoemd wordt, die zoo onverwachts 't gevecht komt verstoren.

„Alla, marsch, van den singel. Maakt, dat je wegkomt!"

„We mogen hier vrij spelen," zegt Bee.

„Wat? brutale rekel, durf jij nog tegenspreken? Wacht, ik zal je beenen leeren maken!"

Maar Bee is al een eind weg, vóórdat de dikke veldwachter hem kan grijpen en stuift met de anderen den singel op, juist den anderen kant uit als Van Hagen ze wil hebben. Drie, vier hoepels hebben ze in den steek gelaten.

„Hoe krijgen we ze weer?" vraagt Jan.

„Wacht maar tot Zie-je-kijk weg is, die flauwe kerel, wat heeft die er nu mee te maken," zegt Petrus. En dan schreeuwend:

„Diedi-di-die . . . ie . . . ie!!"

„Houd je stil, anders komt hij nog weerom!"

Maar Van Hagen stapt bedaard verder, het dorp in, en is spoedig uit het gezicht; de jongens zijn allen weer op hun oude speelplaats.

„Zullen we nog eens van voren af?" vraagt Bee.

Allen vinden het nu goed.

„Grasjes of nummers?"

„Grasjes," zegt Meindert, om Willem te plagen.

Maar de anderen willen nu eens met nummertjes: dat is toch veel echter.

„Wie is de keurmeester?"

„Ik wel," roept Hein, die nummer 19 heeft. „Ik ben toch nog lang niet aan de beurt. Ga jij maar aan 't andere eind, Frans, we moeten toch straks tegen elkaar."

De nummers 1 en 2 staan klaar.

„Eén, twee, . . . drie!!" Weg vliegen ze. 't Zijn bazen van hoepelaars, geen enkele maal slaat de haak over den kop, geen enkele maal valt de hoepel over zij, hoe hoog hij ook opspringt tegen de steentjes op het pad.

Frans steekt den linkerarm op: No. 2 heeft gewonnen.

„Drie en vier!" roept Hein.

Willem en Jan van Dijk staan klaar.

„Perrol met de Roode Hand en Jan . . . Jan van Dij . . ."

„Jan van Schaffelaar!"

„Perrol en Jan van Schaffelaar, Perrol en Van Schaffelaar!" galmt het in 't rond onder luid gelach over Heins prachtigen inval.

„Niet waar!" roept Willem er tegen in, „mijn hand is al haast weer schoon!"

Maar dat helpt hem niet, hij is en blijft Perrol met de Roode Hand!

„Een twee, drie!" Daar gaan ze!

Of 't aan den hoepel ligt, die stroef door den haak glijdt, of dat de haak zelf nog wat vreemd is, Willem weet het niet, maar hoe hij loopt en den hoepel voortdrijft, Jan wordt hem de baas en komt het eerst aan de eindstreep.

„Van Schaffelaar heeft het gewonnen! Hoera! hoera! Van Schaffelaar, Van Schaffelaar," brullen de jongens dooreen. En Jan stapt langs de baan, alsof hij werkelijk de held van Barneveld was.

Het spel is afgeloopen. Gerrit is overwinnaar, op hem volgt Jan. Prijzen hebben ze niet vandaag, dat kan later nog wel eens. Maar 't is er ook even goed om bijna.

Als de jongens 's middags vlak voor het eten thuis komen, vertellen ze van de pret, die ze hebben gehad en van den veldwachter, die ze,

zoo zonder reden, van den singel wou jagen.

En een enkele vader of moeder zegt: „Daar had hij gelijk aan, wat dee je ook te vechten." Maar anderen denken, al zeggen ze 't niet: „Van Hagen maakt het daar werkelijk niet beter mee."

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Waarin Jaap zich van een heel slechten kant laat zien.

Duurtje staat achter het huis van Jaap Negen, den winkelier, aan de waschtobbe. Vaak heeft ze daar gestaan in ruw weer en snerpende kou, want de winkelierster heeft het niet noodig geacht, de oude vrouw haar werk binnenshuis te laten doen. Zij zelf zat immers in de warme kamer en voelde niets van de winterkou!

Duurtje is dan ook meer dan eens al van plan geweest, dit werkhuis te laten varen, waar ze, behalve de onvriendelijke en harde behandeling, ook nog de plagerijen van den jongen te verduren heeft. Maar een wasch minder in de veertien dagen beteekent voor haar het verlies van de geheele huur voor haar kamertje en dus moet ze zich wel wat getroosten. Nu de mooie dagen komen, wordt het werken plezieriger en wat den jongen aangaat, die zal met de jaren toch ook wel verstandiger worden.

Vooralsnog schijnt er echter weinig hoop op

Duurtje staat achter het huis van Jaap Negen aan de waschtobbe. (blz. 80)

beterschap te wezen: Jaap volgt zijn eigen hoofd en doet wat hij wil.

Nu zit hij achter het huis in de zon, bezig met zijn duiven. Eigenlijk verveelt hij zich een beetje: zoo langzamerhand hebben de jongens hem laten glippen en als hij nog eens meegaat naar 't bosch of den houtwal, dan laten ze wel merken, dat ze hem liever kwijt willen wezen.

En zoo pas heeft „dat mensch daar aan de tobbe" hem er nog eens aan herinnerd, toen ze vroeg:

„Waarom zit je daar zoo alleen, Jaap, heb je geen kameraden?"

Dat deed ze natuurlijk, om hem te plagen, die valsche Duurt, en daarom heeft hij ook maar niets gezegd en is doorgegaan met zijn spel. De duiven spartelen wel tegen, als hij ze van den grond opneemt, ze snel in de rondte draait en in de lucht gooit, waar de arme vogels duizelig en benauwd rondfladderen en na een poosje doodaf weer op den grond neertuimelen. Hoe angstiger de onnoozele dieren echter zijn, des te meer pret heeft de bengel, die ze alleen schijnt te hebben om ze te kwellen en te plagen.

Duurtje heeft een poosje het plagen aangezien en er niets van gezegd: 't geeft toch niets en men krijgt een brutalen mond toe. Maar eindelijk wordt het haar toch te machtig.

„Je moet het laten, Jaap," zegt ze, „wat beduidt het, die arme dieren zoo te plagen! 't Is laf van je, ze kunnen zich immers niet eens verweren."

„Dat moesten ze ook eens wagen," snauwt de deugniet, „dan zou ik ze wel anders leeren!" En mét grijpt hij de duiven en rukt ze het touw van de vleugels, alsof zij 't ontgelden moeten, dat hij een berisping krijgt. „En 't gaat je ook niets aan, 't zijn mijn duiven, daar heb je niets over te zeggen."

Duurtje zwijgt: de jongen is onverbeterlijk en stoort zich aan niemand — aan haar wel het allerminst. Zal ze 't aan de moeder zeggen? Maar die laat haar jongen toch begaan en zegt misschien nog wel: „Een jongen moet zijn plezier hebben, daar bemoei ik me niet mee."

En werkelijk, de vrouw, die eenige oogenblikken later met een ketel kokend water voor de wasch naar buiten komt, ziet een poosje het spel van haar jongen aan en wendt zich dan, zonder hem iets te verbieden, tot Duurtje met de vraag:

„Och, Duurt, wil je even op den winkel passen? Ik moet noodig een paar boodschappen in het dorp doen."

De werkster belooft, wat haar gevraagd wordt,

en een paar minuten later gaat de vrouw de deur uit.

Geen kwartier is ze weg, of daar waarschuwt reeds de bel van den winkel. Duurtje knoopt haar wollen schort los en dekt het over de dampende waschtobbe, om het heete water niet koud te laten worden, trekt de natte klompen in het achterhuis uit en gaat naar voren, om de klant te bedienen.

Het duurt vrij lang, vóór ze gereed is: de buurvrouw, die 't zeker niet zoo druk heeft als zij, komt meer om te praten dan om te koopen en babbelt honderd uit.

Jaap schijnt intusschen andere bezigheid gevonden te hebben, want een luid kloppen en hameren klinkt gedurende eenige oogenblikken achter uit het huis.

De praatzieke buurvrouw wil juist opnieuw beginnen met een relaas over alles, wat ze zooal ondervonden heeft, als plotseling een angstig roepen om hulp klinkt van de plaats, waar de waschtobbe te wachten staat.

Hevig verschrikt vliegen de beide vrouwen op het geschreeuw af naar achter. Daar zien ze den jongen in doodelijken angst. Met de heele kracht van zijn lichaam houdt hij het waschvat, dat van de schraag dreigt te glijden, tegen; krampachtig grijpen zijn handen om den rand, waarover het

heete water reeds stroomt en zijn armen bijna verschroeit; gillend roept hij de vrouwen, om hem van de zware tobbe te verlossen.

Duurtje denkt niet meer aan de onvriendelijke woorden, die hij haar zooeven nog toevoegde, noch aan de tallooze streken, die hij heeft uitgehaald, om haar te plagen; ze ziet alleen, dat hij haar hulp noodig heeft en nog sneller gaat ze voort. Haastig loopt ze naar haar klompen, die, vreemd genoeg, juist anders staan, dan zij ze heeft uitgetrokken. Met beide voeten tegelijk bijna schiet ze er in . . . daar valt ze met een gillenden smartkreet voorover op de straat!

De andere vrouw is haar intusschen voorbijgeloopen en bevrijdt nu den schreeuwenden knaap uit zijn benarden toestand. Dan keert ze zich spoedig tot Duurtje, die nog steeds luid jammerend op den grond ligt.

Daar ziet ze, dat de klompen der oude vrouw met een paar lange draadnagels aan den drempel gespijkerd zijn geweest. Ze hebben Duurtje in haar vaart plotseling tegengehouden en nu ligt ze daar met zwaar gekneusde, misschien gebroken voeten als loon voor haar hulpvaardigheid.

„Dat's jou schuld, gemeene rakker!" roept de buurvrouw Jaap toe, die geheel beteuterd staat

te kijken, en beweert, dat hij het zóó erg niet bedoeld heeft.

„Bedoeld? bedoeld? Je bedoelt nooit iets anders dan wat slecht en gemeen is, deugniet! Vooruit, haal me eens een stoel en vlieg dan om den dokter, dan doe je tenminste nog iets goeds. Maar gauw wat, anders zal ik je!" voegt ze er dreigend aan toe.

Onderwijl heeft ze de ongelukkige werkster opgeholpen, dan zet ze haar voorzichtig op den stoel, dien Jaap brengt, en troost haar zoo goed ze kan.

Jaap weet niet, hoe vlug hij onder de oogen der verontwaardigde vrouw vandaan zal komen en loopt met een vaart de deur uit. Om den dokter? Onderweg komt hij zijn moeder tegen en in kleuren en fleuren vertelt hij haar van die onhandige Duurt, die de waschtobbe zoo slecht op de schraag heeft gezet, dat hij haast den heelen inhoud over zich heeft gekregen. En hij heeft toch maar heel eventjes tegen de tobbe geduwd!

Ook vertelt hij, dat men hem weggestuurd heeft, omdat de werkvrouw haar voeten heeft bezeerd. Maar dat hij de waschkuip opzettelijk scheef heeft getrokken, om de arme vrouw een ongeluk te bezorgen en dat hij ook het andere op zijn geweten heeft, daar spreekt hij niet van. En

ook over den dokter praat hij met geen woord.

„Je moet maar niet vertellen, hoe 't gekomen is, buurvrouw," smeekt Duurt tusschen haar jammerklachten door, „ik zou stellig mijn wasch hier verliezen."

„Wat?" roept de ander, „niet vertellen? En dat om zoo'n paar centen? En die klompen dan, waar de spijkers nog in zitten, en je arme voeten dan, waar je niet op loopen of staan kunt? Al wilde ik mijn mond ook houden, de waarheid verzwijgen kun je toch niet."

Mét gaat de deur; de vrouw des huizes komt binnen. Zonder zich veel te haasten loopt ze door den winkel en op de beide vrouwen toe.

„Hoe is 't, Duurt, heb je je gebrand? Toch zeker niet erg?"

„Och, neen, niet erg," stamelt deze, en ... „gebrand, ja, gebrand heb ik me."

Maar nu wordt het de buurvrouw toch te erg.

„Wat!" roept ze, „niet erg? Niet erg, zeg je daar? En je kunt je arme voeten niet bewegen of je jammert het uit? En gebrand! jawel, aan dien kwajongen van jou, vrouw Negen, daar heeft de goede ziel zich aan gebrand! Zie je die klompen daar? En die draadnagels? Nu, wat zeg je van jou zoontje, dat zoo mooi kan timmeren? Een kranig stukje, hè, van zoo'n strop van een jongen!"

„Dat is niet waar! Dat kan mijn Jaapje niet gedaan hebben," roept de winkelierster. „Iets slechts zou hij nooit durven doen — hij heeft het als een grapje bedoeld. Daar behoef je dadelijk niet zoo'n drukte over te maken en zoo boos om te worden. Laat Duurt maar weer aan 't werk gaan, dan zal 't wel weer beteren. De wasch kan toch zoo niet blijven staan en ik kan haar betalen voor den tijd, dien ze nu verluiert. Neen, mijn jongetje kan 't niet gedaan hebben."

„Jou wasch en je geld kun je houden, mensch," is 't antwoord. „Duurtje komt hier niet weer in huis en met je jongetje mag je wel voorzichtig zijn: die komt nog wel eens terecht, waar je hem niet graag hebt. — Maar kom, Duurtje," vervolgt de vrouw, „de jongen zal wel bij de straat slenteren in plaats van naar den dokter te loopen. Ik kan je wel naar huis dragen."

En het hulpelooze vrouwtje op de armen nemend, loopt ze den winkel door en de straat op. Daar voelt ze echter, dat ze te veel op haar krachten heeft vertrouwd. Reeds ziet ze rond om een plekje te vinden, waar ze even kan verpoozen, als ze naast zich een bekende stem hoort: „Wacht, vrouw Jansen, laat ik je eens aflossen." En eer ze nog een antwoord klaar heeft, ziet ze zich geholpen door niemand minder dan Van Hagen, den veldwachter.

„O, dank je wel, veldwachter," zegt ze, „maar geef je geen moeite: we zijn zóó thuis."

„Een kleinigheid is 't," antwoordde de man, „je bent zoo licht als 'n kind, Duurt."

Maar toch moet hij, als ze den Polvertoren bereikt en de oude vrouw te bed gebracht hebben, even zijn zakdoek voor den dag halen, om zich het voorhoofd af te vegen: 't is geen alledaagsch werk voor den dikkerd geweest.

Dan gaat hij naar den dokter, terwijl vrouw Jansen in het kamertje blijft en een kopje thee zet voor haar patiënt, die door de pijn en den doorgestanen schrik half bewusteloos neerligt en nauwelijks weet, wat er om haar heen gebeurt.

De dokter komt en geeft goede hoop. De voeten zijn wel erg gekneusd, maar er is gelukkig niets gebroken en na eenige dagen rust zal alles wel weer bij 't oude zijn. Maar Duurtje heeft geregelde verzorging noodig en vrouw Jansen kan in haar eigen huishouding natuurlijk niet gemist worden. Van Hagen loopt het heele dorp af, om iemand te zoeken, die uit barmhartigheid de arme stumper wil helpen.

Zoo wordt al heel spoedig het ongeval door 't heele dorp besproken en allen gunnen den jongen, die de oorzaak er van is, de verdiende straf. Den volgenden morgen heeft de burgemeester hem voor zich laten brengen en daarna

gedurende eenige uren in het donkere politiehok onder den toren laten opsluiten.

Van alle kanten wordt Duurtje geholpen en getroost. Maar geen troost is zoo groot en geen hulp doet haar zooveel goed als de brief, dien ze een paar dagen na het ongeval uit Amerika ontvangt.

Haar zoon, die in Februari reeds schreef, dat hij plan had, over te komen, meldt nu zijn spoedige afreis.

„Ik kom met ledige handen, moeder," schrijft hij, „maar met een paar fiksche armen en werk zal er zeker wel gevonden worden."

Veertien dagen later is de moeder zoover hersteld, dat ze haar werk weer kan doen. Maar bij den winkelier Negen komt ze niet meer in huis.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

„De Amerikaan."

„Is 't waar, Duurtje, is hij terug?"

„Ja, Bee, van morgen in de vroegte: 'k wist niet, wat ik hoorde, toen er om zes uur aan mijn deur werd gerinkeld. Och, ik wist natuurlijk wel, dat hij komen zou, maar hij was er toch nog onverwacht."

„En waar is hij nu?"

„Nog te bed, me-jongen. Hij is gister tot aan Ter Wiel met den trein gegaan en toen loopend door de hei tot hier. Dat's een heele loop en hij was doodaf, toen hij aankwam. Hij wou eerst volstrekt niet, dat ik uitging vandaag, maar ik kon je moe toch niet in den steek laten met de drukte. Daarom heb ik hem maar een paar uurtjes naar bed gepraat en ben stilletjes weggeloopen."

Spoedig was het in heel Oudenoord bekend: Duurtjes zoon Barend was terug; en weldra wisten ook allen ongeveer, hoe hij er uitzag; vroeg in den morgen hadden een paar veldarbeiders hem ontmoet, de buren hadden hem bij zijn moeder zien binnengaan en 't verhaal van

Duurtje zelf bevestigde alle vermoedens.

Vóór negenen zijn alle schooljongens al in druk gesprek over „den Amerikaan". Niemand heeft hem nog gezien, maar Bee is allen de baas en vertelt, wat hij weet. Veel is het niet en 't is hem onmogelijk, op alle nieuwsgierige vragen antwoord te geven; of hij ook rijk is, of hij veel meegebracht heeft, apen of zoo iets, of hij ook bruin is en Engelsch praat.

Maar de verbeelding weet het weinigje, dat Bee te vertellen heeft, fraai op te sieren, en hoe meer ze bedenken en raden, des te sterker wordt hun verlangen, hem eens te zien.

„Weet je wat?" roept er een. „We gaan naar den Polvertoren en kijken, of hij al wakker is."

Zoo gezegd, zoo gedaan. In een draf gaat het nu de straat langs, den hoek om, en spoedig staat de troep voor de woning van Duurtje. Nieuwsgierig gluren ze door de ruitjes naar binnen.

„Zie je wat, Willem?" vraagt Gerrit, die voor 't smalle venster geen plaats kan krijgen.

„D'r is niemand in de kamer," is het teleurstellende antwoord, „maar de deur naar de gang staat open."

„Zou hij ook iets meegebracht hebben?" vraagt een ander, wien 't wachten, om ook eens kijkbeurt te krijgen, al haast begint te vervelen. „Zie je geen tomahawk of zoo iets liggen, Wim?"

„Ben je mal," antwoordt deze, „'t is geen Indiaan!"

„Maar een revolver kan hij toch wel hebben," merkt Bee op, die voor 't andere venster op zijn beurt wacht. „Zie je dan geen van allen iets liggen?"

„Nu ja," is 't antwoord, „op de tafel ligt de groote bril, die Du . . ."

„Wat?" roept een uit den hoop, „een krokodil, zeg je?"

Een daverend gelach van de anderen maakt den vrager wel wijzer.

Opeens stuiven de voorste jongens achteruit en in plaats dat de anderen een plekje aan 't venster zoeken, wijken ook dezen terug, als ze op hun nieuwsgierige vraag: „Wat is er toch?" ten antwoord hebben gekregen:

„De Amerikaan. Hij kwam uit de gang en stond plotseling midden in de kamer. 't Is een groote!"

Druk praten weer allen over den vreemde, van wien ze toch eigenlijk nog zoo goed als niets te weten zijn gekomen, als onverwacht de deur van den Polvertoren opengaat en het voorwerp van hun belangstelling op hen toe komt.

Een paar hazenharten willen al den weg op, maar de meesten blijven staan en wachten half nieuwsgierig, half uitdagend den vreemdeling af.

„Kun je mij zeggen, waar de bakker woont?" vraagt deze aan den voorste der knapen.

„Ja wel," roept Bee, en dringt vooruit, „dat zijn wij, kom maar mee."

En dan gaan ze de straat over: de Amerikaan met Bee voorop en de heele bende naast en achter hem. Bee stapt als een haan van een dubbeltje: zie je nu wel? 't eerst gaat hij naar ons!

De ander vraagt intusschen over alles en nog wat: of zijn moeder werkelijk bij den bakker is, of 't nog ver uit de buurt ligt, en dan over Bee zelf: hoe hij heet, hoe oud hij is en dergelijke bijzonderheden meer. Maar over Amerika en de Roodhuiden, waarvan Bee nu zoo erg verlangt, iets te hooren, praat hij in 't geheel niet. Nu, daarvoor is de tijd ook wel erg kort, want al heel spoedig zijn ze voor de bakkerij aangekomen; Bee stapt de stoep op, draait de deur open en, in plaats van den vreemde den voorrang te gunnen, stormt hij den winkel door en de keuken in:

„Moeder, daar is de A . . ., de . . . de . . . daar is . . .

„Barend Poters," valt hem de lachende stem van zijn metgezel in de rede.

Een vriendelijke begroeting van de bakkersvrouw volgt en spoedig zijn beiden in druk gesprek. Eensklaps bemerkt vrouw Evers haar

jongen, die nog maar steeds naar den vreemde opziet als naar een wonder.

„Maar, jongen," zegt ze, „moet je dan niet naar school? 't Is al ver over negen!"

„Ik dacht, dat ze vacantie hadden," lacht Poters, „'k heb de heele school achter me aan gehad."

Als de wind is Bee de deur uit; de straat is leeg, alle kameraden zijn verdwenen en de school is stellig al lang aan. Nu is het: loop je niet, zoo heb je niet!

Buiten adem komt hij de school binnen, niet zonder vrees voor een geduchte bestraffing. 't Loopt echter gelukkiger af, dan hij denkt.

„We dachten je al haast op 't oorlogspad, Bee," zegt de meester. „Begin nu maar gauw met je werk, dan kun je de anderen nog wel inhalen."

Bee gaat met flinken moed aan den gang en al fluistert er soms een in de buurt: „Zeg eens, Bee, wat heeft hij verteld?" hij ziet niet op van zijn werk, vóór 't af is. Maar dan is er ook een oogenblikje tijd om uit te blazen en met zijn buurman een woordje te wisselen.

Als de school uit is, klettert het nieuws van den „schatrijk teruggekomen" zoon van oude Duurtje door het dorp. Hoe meer de menschen er over praten, des te rijker wordt hij en des te

wonderlijker worden de verhalen, die men van hem opdischt.

De oorzaak van alle praatjes echter, Barend Poters zelf, heeft intusschen een bezoek afgelegd op de Boschkamp, en Van Loo, ofschoon nog niet weer geheel hersteld van een val in 't bosch den vorigen dag, heeft hem met groote blijdschap ontvangen. Want het werk op de groote boerderij lijdt onder de steeds terugkeerende ongesteldheden van den eigenaar. En nu heeft ook nog een van zijn knechts, die met de werkzaamheden op de hoogte was, een eigen hoeve gekocht en hem verlaten. Zijn plaats is nog niet weer door een ander ingenomen.

Dubbel welkom wordt hem de nieuw aangekomene, als hij bemerkt, hoe uitstekend deze met het boerenbedrijf op de hoogte is. Den geheelen voormiddag praten ze samen over het dagelijksch werk: over land- en boschbouw, over het droogleggen van natte weiden en 't bevloeien van de polderlanden, over nieuwe landbouwwerktuigen en machines, over paarden en rundvee. En als Barend Poters des middags naar het dorp terugkeert, kan hij zijn moeder de blijde tijding brengen, dat hij op de Boschkamp voortdurend arbeid zal vinden.

Met de jongens is Poters gauw goede maatjes.

Als ze in de bosschen van Oudenoord zwerven, ontmoeten ze herhaaldelijk den gezelligen man, die, vrij wat toeschietelijker dan de stugge Van Loo, spoedig het hart der jongens gewonnen heeft. Weinig dagen komen er, dat niet een of meer van het troepje lange zwerftochten door de bosschen doet in gezelschap van hun nieuwen vriend, die zich druk beijvert, van alles goed op de hoogte te komen. En onderweg is het steeds vraag om wedervraag, vertellen en verklaren, grappen en plezier.

„Leeft oude katten-Aal nog?" vraagt Poters eens, als hij met een vijftal van onze vrienden dicht in de nabijheid van haar huisje het bosch heeft bezocht.

„Zeker leeft ze nog," is 't antwoord van een der makkers, „ken je die dan nog van vroeger, Poters?" En onmiddellijk laat hij er op volgen: „Zou ze werkelijk kunnen heksen?"

Een daverend gelach, dat ver door 't bosch klinkt, is 't antwoord op zijn vraag.

„Wat, jongen, geloof jullie nog aan heksen? Je moest noodig een paar jaartjes naar Amerika om dat af te leeren. Wat ben je toch onnoozele kippen. Zoo, zoo, meen je, dat die ouwe stakker een heks is? De wereld staat zeker stil hier in Oudenoord, want voor jaren' meenden de menschen 't ook al, toen was ik net zoo'n bengel als jullie

nu. Aal was toen natuurlijk ook nog lang zoo oud niet als nu, maar een heks, ja, dat was ze! Vooral omdat ze al die katten toen in huis had; dat is nu uit, geloof ik."

„Waarom had ze die dan?" vraagt Albert nieuwsgierig.

„Ja, weet ik het? Men vertelde toen, dat haar man, die visscher was, eens een pikzwarte kat midden in 't meer op een van de tonnen had zien zitten. 't Beest had zoo erbarmelijk gejammerd, dat hij 't er afgehaald en naar huis gebracht had. En 's avonds was de man dood geweest! 't Kwam van die kat natuurlijk! Niemand begreep toen, waarom de weduwe het dier niet dadelijk weer in 't meer gooide; het domme volk meende natuurlijk, dat ze er bang voor was. Maar hoe 't zij, de kat bleef in huis, kreeg jongen, die ook in huis bleven en zoo groeide de kolonie aan. Toen ik wegging naar Amerika, had ze, geloof ik, wel meer dan een dozijn. Hoe 't later geworden is, weet ik niet, maar den naam katten-Aal draagt ze nog."

„Hé, Poters, waarom ben je toch eigenlijk naar Amerika gegaan?" vraagt plotseling een der anderen.

„Om Roodhuiden te vangen natuurlijk," antwoordt de man met het ernstigste gezicht ter wereld.

„Och, kool!" roept Bee, „dan zou je d'r wel een meegebracht hebben. Maar waarom ging je eigenlijk, Poters?"

„Nu, om de waarheid te zeggen: uit baloorigheid en zucht naar avonturen. Ik zal je 't eens vertellen, luistert maar."

De jongens dringen wat dichter om hem heen en Poters begint onder 't voortloopen te vertellen:

„Ik was nog geen twaalf jaar, toen mijn vader stierf en moeder met twee meisjes en mij achterliet. Je kunt wel begrijpen, dat het er niet breed voorstond in den eersten tijd. Moeder ging uit werken, de zusjes waren nog te klein, om iets te verdienen en ik at ook meer op dan ik thuisbracht. Je begrijpt, dat we blij waren, toen een boer op den Zuiderholm mij aannam als knechtje. Ik kreeg den kost, meer niet. Maar 't was een gezonde eter minder in huis en er viel bij den boer nu en dan wel een stuiver te verdienen, zoodat ik eigenlijk niet te klagen had. Alles zou dan ook goed gegaan zijn, als er niet iets tusschenbeide was gekomen.

Op zekeren morgen namelijk merkte de boer, dat hij twee rijksdaalders miste, die hij den vorigen avond in een laatje gelegd had.

„Heb je 't geld ook gezien, Barend?" vraagt hij mij.

„Neen, boer," zeg ik.

„Heb je ook geld in je kleerkist?"

„Ja, een stuiver of twaalf."

„Laat eens kijken."

Ik neem mijn sleuteltje, open de kleerkist en het kleine geldvakje — daar ligt een rijksdaalder op mijn stuivers!

Hoe ik ontstelde, kan ik je niet zeggen. Maar de boer was woedend en schold me uit voor dief, schelm en ik weet niet wat! Hoe ik mijn onschuld betuigde, hij geloofde mij niet en dreigde op staanden voet naar de politie te gaan, als ik den anderen rijksdaalder niet teruggaf. Als een hond joeg hij mij toen de deur uit. Den heelen dag zwierf ik door de bosschen en eerst tegen den avond klopte ik bij moeder aan, vermoeid en hongerig en half gek van woede tegen den boer.

Pas was ik thuis, of daar kwam deze aan. Hij dreigde en eischte zijn geld terug, en moeder, de arme, beloofde hem alles, als ze mij maar niet naar de gevangenis sleepten. Ik werd boos, ook op moeder, die toch alles deed uit bestwil.

Toen zocht ik opnieuw werk, maar niemand wou me hebben, ze geloofden den boer natuurlijk eerder dan mij en lieten me vergeefs klagen en smeeken om werk.

Maar er kwam uitredding. Een oom, die voor jaren al naar Amerika was vertrokken, schreef een

brief en verzocht moeder, mij te laten gaan. Maar daarvan wou ze niets weten. „Beter samen armoe lijden," zei ze, „dan van elkaar gaan." Twee dagen later echter had ik een brief geschreven, dat ik graag kwam. Oom, die natuurlijk dacht, dat ik met moeders toestemming schreef, zond een paar weken later een „ticket" voor vrijen overtocht. Ik heb mijn oud moedertje er heel veel verdriet mee gedaan, maar toen ik eerst in Amerika was en 't mij daar goed ging, toen ik bovendien af en toe wat geld kon overzenden, raakte ze langzamerhand wat meer met den toestand verzoend. Viermaal ben ik thuis geweest, telkens een half jaar lang, de laatste maal nu zes jaar geleden. Nu moeder echter oud begon te worden, kon ik het daarginds niet langer uithouden en ben voorgoed weer thuis gekomen."

„En is 't nooit bekend geworden, wie dat geld gestolen heeft?

„Ja, later is een knecht, die bij den boer eerst hoog in de gunst stond, omdat hij zich zoo mooi voordeed, door de politie gehaald wegens onderscheiden diefstallen in de buurt. Ik was toen al lang weg en kon niet meer terugkomen."

„Maar nu, jongens," vervolgt hij, „moet je maar naar huis gaan. Morgen kan ik jullie niet gebruiken, maar Zaterdag ga ik de eekstapels

in 't Vosseboschje nazien, dan kun je wel weer komen. Ik herinner me nog een mooi voorvalletje uit den tijd, toen ik bij dien boer diende, dat zal ik je dan eens vertellen. Maar geen half bataljon jongens meenemen, hoor: meer dan vijf of zes kan ik niet om me heen hebben. Adieu!"

Zoo laat hij de jongens staan en slaat een zijpad naar de boerderij in.

't Is nauwelijks Zaterdagmiddag, of ons troepje stapt vol verwachting naar de afgesproken plek in 't bosch, waar Poters reeds druk bezig is, de opgetaste eikenbast, die in de warme Junizon te drogen staat, na te zien. Van den eenen hoop naar den anderen gaande en steeds op den voet door onze vrienden gevolgd, vertelt hij:

„Ik was nog geen half jaar bij den boer, toen ik in een buiïgen Novembernacht eensklaps wakker werd door eenig gerucht bij mijn venster. Mijn slaapplaats was een klein hokje, tusschen de stallen en de keuken gelegen en door een deur met de laatste in verbinding. Licht kreeg ik door een klein venster in den buitenmuur. Nu was er des middags een van de beide ruiten uit dat venster gebroken en de glazenmaker, die toevallig voorbij gekomen was, had met wat oude stukken glas en een kluitje stopverf het gat voor-

loopig zoo goed mogelijk gedicht, met belofte, den volgenden dag terug te zullen komen met een nieuwe ruit.

Bij het gelapte venster nu hoorde ik in den nacht gestommel en gefluister. In plaats van dadelijk op te staan en het volk op de boerderij te waarschuwen, kroop ik onder de dekens en trok de deuren van mijn bedstede toe. Zoo wachtte ik in groote benauwdheid de dingen af, die komen zouden.

Daar hoorde ik eensklaps dat de stukken glas voorzichtig werden uitgenomen — wat vrij gemakkelijk ging, daar de stopverf nog versch was — en daarna kroop iemand mijn slaaphokje binnen. Een tweede volgde, dan nog een derde. Langzaam en zonder gedruisch slopen ze mijn bed voorbij, nog behoedzamer ging de deur naar de keuken open en toen was het een poosje stil. Waar de inbrekers gebleven waren, of wat ze wilden, kon ik niet hooren, en nagaan durfde ik ze niet: steeds bleef ik achter in mijn slaapplaats onder de dekens.

Vijf minuten zullen ongeveer verloopen zijn, daar kwamen ze terug en gingen langs denzelfden weg naar buiten, als waarlangs ze binnengekomen waren. Eerst toen ik niets meer hoorde, waagde ik het, mijn hoofd buiten de dekens te steken en rond te zien. Een ijzige wind huilde door de

opening van 't venster, die hadden ze natuurlijk voor mijn plezier niet weer gesloten. Voor de tweede maal dook ik — en nu van kou — in de veeren, maar van slapen kwam niets meer, dat kan je zoo denken.

Den volgenden morgen werd het nachtelijk bezoek ontdekt, doordat er in de keuken negen van de lekkerste worsten uit den schoorsteen verdwenen waren. Ik kreeg er behoorlijk van langs, dat ik geen alarm gemaakt had. Dat ik er te bang voor geweest was, vertelde ik natuurlijk niet, daarom werd ik eigenlijk alleen maar beschuldigd van groote slaapzucht.

Stel je echter de verbazing voor van den boer en al zijn volk, als een uurtje later alle worsten weer ontdekt werden — boven in de kale takken van een hoogen pereboom. De heele inbraak was maar een grapje geweest van een paar jongelui, die onzen boer niet te goed konden zetten; maar met dat al hadden ze mij een danigen schrik op 't lijf gejaagd.

Wie ons met hun nachtelijk bezoek vereerd hadden, is nooit bekend geworden; maar we verdachten sterk ons ververtje, dat den volgenden morgen kwam om de ruit in te zetten en niet nalaten kon mij te vragen, of ik 's nachts ook koud geworden was van den wind, en later, of 't ook wel eens spookte in mijn kamertje. Ik was al

heel gauw van den eersten schrik bekomen en lachte hartelijk mee om de grap.

Wie echter niet lachte, was de boer zelf. „Ik ga dadelijk naar den burgemeester," zei hij, „we zullen toch eens zien, of ze iemands eigendom ook met rust kunnen laten. En dan nog inbreken in 't holst van den nacht — ik laat het er niet bij zitten."

Toen hij evenwel een half uurtje met den burgemeester, den voorganger van den tegenwoordigen gepraat had, kwam hij vrij wat kalmer terug. Stellig had Zijn Edelachtbare hem eens uitgelegd, dat hij zeer verstandig zou doen, de zaak maar als een aardigheid te beschouwen. 't Zou er werkelijk met de vriendschap tusschen hem en zijn dorpsgenooten niet beter op geworden zijn, als hij de zaak had doorgezet — daargelaten nog, of men ooit de schuldigen had kunnen vinden.

Maar komaan, jongens, nu ga je maar naar huis, hoor. Mijn werk is hier gedaan en ik moet naar de Boschkamp."

Een paar oogenblikken later gaat het gezelschap uiteen: de jongens naar huis en Poters naar de boerderij, om Van Loo verslag te doen over de eek.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Waarin blijkt, dat het in een kerseboom veiliger is dan in een braamstruik.

Gerrit heeft het land en dat is ook werkelijk niet zoo'n groot wonder. Stel je eens voor: een heerlijken Woensdagmiddag, een mooi plan, om met Poters in de groote roeiboot naar 't meer te gaan voor een boodschap bij den watermulder en dan — in plaats van dit alles — een wandeling naar Vijfhoven, om den knecht, die daar aan 't werk is, een pot verf te brengen!

„Je kunt zeker wel een paar kameraden meekrijgen," heeft vader gezegd. Maar jawel! Die zijn natuurlijk liever in de boot gestapt dan op den stoffigen zandweg. Gerrit kan ze geen ongelijk geven: 't is heelemaal geen pretje, heen en terug drie kwartier te loopen in 't zand. Maar wat gebeuren moet, dat moet gebeuren, en Gerrit gaat, wel wat pruttelig, en met een taai gezicht, maar toch gehoorzaam, op weg. En als hij een poosje geloopen heeft, valt het werkelijk wat mee, de lucht is zoo frisch, de struiken zoo mooi groen, en de vogels zingen, dat het een lust

is. Nu is hij halfweg, waar de hoeve van boer Melles heeft gestaan.

„Hé," denkt hij, „wanneer zouden ze hier toch eens weer aan 't bouwen gaan? 't Is al meer dan een jaar geleden, dat het oude huis is afgebrand en men hoort nog heelemaal niet, dat er een nieuw komt. 't Wordt een mooi rommeltje op zoo'n manier... Zouden de kersen haast rijp zijn? Kom, even probeeren! Maar neen, 't is beter, dat ik het op den terugweg doe, dan heb ik den tijd."

De boodschap is achter den rug en Gerrit staat weer voor het oude erf der afgebrande boerderij. Dikke, zwart berookte muurbrokken staan er nog, hier en daar ligt een half verkoolde balk er over heen, maar overigens is er weinig van de woning over. De hoogbejaarde bewoners der hoeve zijn na den brand in Oudenoord gaan wonen en hebben hun bezitting, zooals ze lag of stond, verkocht. De nieuwe eigenaar heeft alles laten weghalen, wat nog eenige waarde had en niet vast genoeg was, om veilig te zijn voor diefachtige handen. Het volgende jaar zal er zeker een nieuwe hoeve gebouwd worden, maar tot zoolang ligt de boel onbeheerd. Ieder, die meent, dat er nog wat te halen valt, loopt ongestoord het verlaten erf op. Vooral de jongens

hebben dat in den eersten tijd zeer prettig gevonden. Langzamerhand echter ging 't nieuws er af, en nu komt er bijna geen van hen meer binnen de wild opgeschoten heg, die nu al voor het tweede jaar niet gesnoeid is en manshoogte heeft bereikt.

De hoeve ligt schijnbaar vergeten in regenbuien en windvlagen, in sneeuwjacht en hagelstorm. Maar als over het omgelegen land de voorjaarsstormen bruisen, dan ontspruit ook weer het nieuwe leven in de doodsche, verlaten plek grond, en bloeien de boomen van den kleinen hof achter het huis als alle jaren tevoren. En al waakt het oog van de menschen niet over den eenzamen hof, de natuur gaat haar gang: de bloesems vallen af en de vruchten zetten zich en worden grooter en rijper. Maar dan komt bij de jongens weer de herinnering boven, en af en toe wordt er een bezoek gebracht aan den boomgaard, om te zien, of het de moeite waard is, een klimpartijtje in den een of anderen stam te ondernemen.

't Is nu echter nog voor de meeste vruchten geen tijd, alleen de kerseboomen zullen spoedig met de roode bolletjes tusschen 't mooie groen der gladde blaren prijken. Of ze al haast rijp zijn? Kom, even naar boven.

Geen minuut later zit Gerrit in een volbe-

laden kerseboom, waarvan de vruchten zich reeds voor een deel mooi beginnen te kleuren. Ze vallen toch nog niet mee, als je er in knijpt: 't is beter, een kleine veertien dagen te wachten... Als ze dan maar niet gestolen zijn! . . . Daaraan is niets te veranderen, de een heeft er evenveel recht op als de ander.

Nog even schudt onze vriend aan de takken, of er misschien nog enkele kersen willen afvallen, en denkt dan maar weer naar beneden te gaan. Eerst nog even een paar takken hooger: je hebt toch een mooi uitzicht boven in zoo'n boom. Daar is de weg, witglinsterend in de zomerzon, maar eenzaam en verlaten. Den anderen kant uit liggen de haver- en roggevelden der boeren uit de buurt, elk veld omgeven door walletjes met akkermaalshout; verder op den achtergrond de donkere sparrenbosschen van Zuiderholm; een paar torens komen tusschen en boven 't hout te voorschijn, ginds . . .

„Wel jij, bengel, wil je eens gauw naar beneden komen?"

Hè, is me dat schrikken! Gerrit laat bijna den tak los, waaraan hij zich vasthoudt en kijkt, wie daar onder den boom toch wel mag staan. Zijn schrik wordt er niet minder op, als hij bemerkt, dat het niemand anders is dan . . . Van Hagen, de veldwachter! Deze, die meent te

moeten waken over de vruchten, waarom geen eigenaar zich bekommert, is ongemerkt achter de hooge heg vandaan gekomen en staat nu met een gezicht als een onweersbui aan den voet van den boom.

„Nu, hoe wordt het, kom je ook haast?"

Maar Gerrit vindt het voor 't oogenblik in den boom wel zoo veilig als op den grond. Als hij niet naar beneden bij den veldwachter komt, zal deze stellig niet bij hem boven komen. Het verstandigste is dus, zich maar niet al te veel te haasten.

„Ik kom al," antwoordt hij, stapt dan bedaard op een anderen tak, blijft een poosje staan, als om te probeeren, of die wel sterk genoeg is, gaat naar zijn vorige plaats terug, en maakt allerlei bewegingen, om den veldwachter te doen gelooven, dat hij werkelijk van plan is, den boom te verlaten. Ondertusschen komt hij geen voet verder naar beneden.

Dit spelletje begint Van Hagen eindelijk te vervelen en boos herhaalt hij zijn bevel:

„Als je nu niet drommels gauw naar omlaag komt, zal ik je naam eens noteeren!"

„Laat je mij vrij loopen als ik er uit ben?" vraagt Gerrit, die toch niet zoo heel graag in 't boekje wil.

„Ben je mal, jongen!" schreeuwt de man, die

hoe langer hoe boozer wordt, terug. „Vrij laten loopen? Voor 't stelen van kersen? Kom maar eens hier, dan zul je 't wel zien!"

En zijn zakboekje voor den dag halend, vervolgt hij, terwijl Gerrit stil op zijn plaats blijft:

„Maar kom je niet, ook goed! Dan schrijf ik je naam op, je bent . . ."

Als hij echter merkt, dat Gerrit een antwoord wil geven, roept hij:

„Neen, je behoeft geen valschen naam op te geven, ik ken je zeer goed, je bent een van den bakker."

„Niet waar!" roept Gerrit, die natuurlijk zijn vriendje Bee niet in ongelegenheid wil laten brengen door de vergissing van Van Hagen. „Ik ben . . ."

„Houd je stil, kwa-jongen!" valt deze hem in de rede. „Daar heb je 't nu al: een valschen naam opgeven op den koop toe, om maar vrij te komen van straf. Maar 't zal je niet gelukken, vriendje. Geef je vóórnaam op!"

„Gerrit," klinkt het boven uit den boom.

„Dat kan wel waar zijn. En nu voor 't allerlaatst, hier komen, of je gaat morgen de doos in!"

Maar de jongen is banger voor de knuisten van den veldwachter dan voor zijn potlood en antwoordt niet. Van Hagen krabbelt iets in zijn boekje en stapt met de woorden: „Onthoud jij je

dag maar, jongen," den boomgaard uit en den weg op.

Als hij ver genoeg weg en er dus geen gevaar meer te vreezen is, komt ook Gerrit den boom uit, blij, dat hij er voor 't oogenblik zoo gemakkelijk is afgekomen, maar toch niet heelemaal gerust over den mogelijken afloop.

't Eerste wat hij doet, als hij thuiskomt is, de heele geschiedenis te vertellen. Maar zijn vader is alles behalve tevreden over hem.

„Wat deed je daar in den boom," zegt hij. „Je had er heelemaal niets noodig."

„Maar iedereen loopt er," verdedigt Gerrit zich, „dat mag gerust."

„Of het mag of niet, dat zullen we nu maar daarlaten, maar ik vind het een vervelende zaak, dat jij voortdurend iets met de politie te doen hebt. Je kunt in 't vervolg zulke kunsten wel laten! Begrepen?"

„Ja, vader."

„En nu ga je gauw naar bakker Evers, om daar de zaak te vertellen, voordat de veldwachter er geweest is."

„Mag ik er een poosje blijven, vader, als ze mij vragen?"

„Jawel, maar op tijd weer thuis, hoor!"

Bee heeft wel schik in 't geval, als Gerrit hem alles verteld heeft en de bakkersvrouw zegt:

„Ik ben blij, dat je ons even gewaarschuwd hebt, Gerrit, maar je behoeft je ook niet bezorgd te maken: 't zal zoo'n vaart niet loopen. Misschien heeft Van Hagen je alleen maar bang willen maken en is hij 't heele geval al weer vergeten."

Dat ze zich de zaak echter wel wat te licht voorstelt, blijkt al heel spoedig.

Geen kwartier later wordt de winkeldeur, en een oogenblik daarna ook de kamerdeur geopend.

„Goeden avond, vrouw Evers."

„Hé, Van Hagen, goeden avond; een boodschap?"

„Ja, ik kom u even zeggen, dat uw jongen, Gerrit, morgen ochtend vóór negenen bij den burgemeester moet zijn!"

De bakkersvrouw, die al verwacht heeft, wat er komen zou, glimlacht even en zegt:

„Maar Van Hagen, ik heb heelemaal geen jongen, die Gerrit heet."

„Geen jongen, die Gerrit heet? En hij heeft het mij zelf gezegd?"

„'t Kan best wezen, maar dan was het geen van onze jongens, hoor."

„Wel wis en drie was 't een van u, wie zou 't anders geweest zijn?"

„Dat weet ik wel. Wacht, ik zal je even

„Ik kom al," antwoordt hij . . . (blz. 109)

overtuigen... Jongens, kom je even vóór?"

Bee en Gerrit komen uit de bakkerij en de laatste verschrikt niet weinig, als hij den veldwachter in de kamer ziet staan.

„Zie je wel," roept deze, „daar heb je hem al." En meteen loopt hij op Gerrit toe. „Ik zal..."

Maar nu komt de vrouw tusschenbeide.

„Hola, veldwachter," zegt ze, „kalmpjes aan, man. Weet je niet, wie dat is? Nu hoor, 't is Gerrit van baas Van Vliet, den verver. Als je daar een boodschap hebt, kun je er wel heengaan. Maar hier ben je verkeerd."

Van Hagen bromt nog wat van „die strop van een jongen" en „niet kwalijk nemen" en gaat dan de deur uit, naar den verver. Maar deze ontvangt hem ook al niet heel vriendelijk, als hij de boodschap hoort.

„Voor den burgemeester komen?" vraagt hij. „En dat om dien ellendigen kerseboom? Wat bezielt je toch eigenlijk, man, om zoo achter die jongens heen te zitten?"

„Ze mogen toch niet in een anders boomen klimmen om kersen te stelen? Artikel..."

„Ja, dat is goed en wel, maar staat er ook in jou artikel, dat een veldwachter een beetje gezond verstand moet hebben? Nu, zoek er eens naar!" En met deze woorden keert hij den verbluften veldwachter den rug toe, die niet beter

weet te doen, dan ook maar rechtsomkeert te maken en naar huis te gaan.

Den volgenden morgen is Gerrit al vroeg bij den burgemeester.

„Zoo, ben jij het zoontje van bakker Evers?"

„Neen, burgemeester, ik ben Gerrit van Vliet, van den verver."

„Van Hagen zei me toch, dat het een van den bakker was; dan heeft hij zich zeker vergist."

„Ja, burgemeester."

„Hm. Maar dan ben jij het toch, die in den kerseboom hebt gezeten en niet naar beneden wou, toen de veldwachter je riep?"

„Ja, burgemeester."

„En toen heb je hem uitgelachen, voor den mal gehouden, een valschen naam willen opgeven?"

„Neen, heelemaal niet, burgemeester."

„Vertel dan eens alles precies zoo als 't gebeurd is."

Zonder iets te verzwijgen, voldoet Gerrit aan dit bevel, en als hij gedaan heeft, zegt de heer Van Nijesloot:

„En nu zal ik jou eens iets vertellen. Als het weer gebeurt, dat Van Hagen je iets zegt te doen of te laten, dan gehoorzaam je oogenblikkelijk, hoor. Heb je 't verstaan?"

„Ja wel, burgemeester."

„Goed zoo, ga nu maar heen."

Gerrit keert zich om en wil de kamer uitgaan, als de heer Van Nijesloot hem terugroept:

„Zeg eens, ventje, waren de kersen al rijp?"

Verwonderd kijkt Gerrit op.

„Nu?"

„Neen, burgemeester."

„Zorg er dan maar voor, dat de spreeuwen er niet mee weggaan hoor, als ze rijp zijn."

„Ja wel, burgemeester."

Gerrit weet niet, hoe hij 't heeft. Mogen wij ze dus zelf wegplukken? denkt hij. De burgemeester zal toch niet bedoelen, dat ik er naar toe moet, alleen om de spreeuwen weg te jagen. Me dunkt, ik moet binnen kort nog eens weer kijken, of ze al klaar zijn.

Zoo denken zijn kameraden er ook over, als hij hun alles vertelt. Jongens en spreeuwen wedijveren met elkaar, wie 't grootste aandeel in den buit zullen krijgen.

Van den veldwachter hebben ze geen hinder: die heeft van den burgemeester den bepaalden last gekregen, de halfrijpe vruchten maar aan haar lot over te laten. Alleen als de boomen opzettelijk vernield of misschien wel door grootere dieven dan jongens of spreeuwen heelemaal werden meegenomen, dan mocht hij doen, wat

zijn plicht was. Met die boodschap kon hij naar huis gaan.

Maar den rakker, Gerrit, die hem deze vermaning op den hals heeft gehaald, vergeet hij niet.

„Een pak slaag heeft hij nog van mij te goed, laat hij maar eens in mijn handen vallen," zegt hij een paar dagen later tegen Poters, dien hij bij Duurtje in den Polvertoren ontmoet.

„Och, kom, Van Hagen, dat meen je niet zoo erg. Heb je eigenlijk wel ooit een van de jongens een pak slaag gegeven?"

De veldwachter denkt in stilte: „Ik heb ze ook nog nooit kunnen krijgen met mijn dikte," maar zeggen doet hij 't niet.

„Hm, nu ja, een echt pak slaag . . . neen, dat nu eigenlijk niet. Maar deze bengel heeft het toch dubbel en dwars verdiend, de burgemeester mag zeggen, wat hij wil. En sparen zal ik het wel, maar hem schenken doe ik het niet!"

„'k Geloof niet, dat er veel van terecht komt," antwoordt Poters lachend. „Je bent veel te goed, Van Hagen. En ik kan me ook werkelijk niet begrijpen, hoe je het altijd met dat volkje aan den stok krijgt. Ze zijn tegenwoordig haast alle dagen in 't bosch, maar ik moet je eerlijk vertellen: ik heb nog nooit drukte met ze gehad."

„Nu ja, ze dwepen ook met je. Maar trek

eens een uniform aan en heet dan eens „politie", dan zul je zien, hoe gauw 't blaadje gekeerd is."

„Denk je dan werkelijk, dat ze je opzettelijk plagen, omdat je politieman bent? 't Kan wel zijn, dat je half gelijk hebt, maar voor de andere helft geloof ik stellig, dat je verder kwam, met wat meer door de vingers te zien. Zoo doe ik ook, als ze bij mij in 't hout zijn. Gisteren nog vraagt die lange jongen van den smid me: „Poters, mag ik je mes even, om een fluitje te snijden?" Nu, je weet, jongens mogen dolgraag wat in 't hout kerven en ik zeg: „Ja wel, daar heb je 't." Dat weiger ik ze nooit, want als men er niet bij is, doen ze het toch. Maar wat doet me nu die rakker? Met het mes in de vuist loopt hij regelrecht op een jongen lijsterbes aan — zoo'n stammetje van een vinger dik ongeveer — en wil me dat om één simpel fluitje vernielen. 't Spreekt van zelf, dat hij den goeden raad krijgt, liever eens in den wal te gaan zoeken naar iets anders. De jongen dacht er heelemaal niet bij na, dat het boompje er toch wel wat al te goed voor was. Ze weten in den regel maar half, wat voor verkeerds ze doen; dat moet je ze leeren zoo af en toe; zonder klappen, als 't kan; maar met klappen, als 't moet."

Van Hagen antwoordt niet veel; maar als hij

naar huis gaat, denkt hij nog eens na over de woorden van zijn vriend en moet zelf erkennen, dat hij de jongens wel eens wat te veel op de vingers ziet. Buiten, op den wal, hebben een paar jongens het hondje van een schipper zoo geweldig aan het blaffen gemaakt, dat het diertje haast over boord springt, en de schippersvrouw boos haar Fannie in 't vooronder haalt. Maar Van Hagen is te veel in gedachten verdiept, om het op te merken.

„Ga je mee op de slangenjacht, Gerrit?" vraagt Bee op een middag, als ze samen uit school komen.

„Ja wel, haal je mij dan af?"

„Goed, om vier uur ben ik bij je."

Een kwartiertje later stappen de beide vriendjes het dorp uit, den weg langs tot aan de lijnbaan, dan linksaf naar het Pierveld.

„'t Krioelt er van slangen, jong', in de walletjes van 't eikenbosch, 'k heb ze gisteren bij hoopen gezien."

„Zouden er ook adders wezen?"

„Wel neen, vent, die zijn daar nooit, dan moet je op Vijfhoven wezen, daar is verleden week nog een door een adder gebeten."

„Doodgegaan?"

„Neen, hij heeft er dadelijk met zijn mes

een kruis over gemaakt en later heeft de dokter 't uitgebrand."

„Een kruis? Waar sneed hij een kruis in? In zijn hand? Waarom dan toch?"

„Over de wonde natuurlijk, en waarom? Ja, 'k weet niet, maar ze zeggen, dat het helpt. Meester Meinderts zei, dat het niet veel kon schelen, of 't een kruis was, als 't maar flink bloedt."

„Zouden slangen je wel eens bijten?"

„'k Geloof het niet, ringslangen bijten nooit. Durf je wel een aanpakken?"

„Jij wel?"

„'t Zou me wat wezen! Maar je kunt ze niet gemakkelijk houden. Heb je een mes bij je?"

„Ja, wat zou dat?"

„We snijden straks een paar vorken, om de slangen uit het gras te wippen. Dan vang je ze veel gemakkelijker."

Beide jongens snijden nu elk een flinken stok af, met een vork aan het boveneind, en speuren door 't gras van den wal, of zich ook iets beweegt.

„Hier, Bee, hier kruipt er een!"

„Wip hem op! . . . Och, vent, je gooit hem immers midden in de sloot! Zoo krijg je d'r nooit een, je moet ze op 't pad wippen."

Een pas of tien, twintig gaan ze verder, daar laat Bee zich plotseling in 't gras vallen.

„Hier beest . . . 'k Heb hem . . . Hé, net mis, weg is hij! 'k Had hem bij z'n staart . . . verbazend, wat was die vlug!"

„Kijk eens!" roept Bee eensklaps, „kijk eens daar aan den overkant!"

„Waar?"

„Daar in dat hoopje zand, zie je ze?"

„Ja, drie!"

„Neen, maar twee . . . Toch drie! Kom, ik ga er heen. Voorzichtig, hoor!"

Bee laat zich in den onderwal glijden, stapt over het kleine plasje water, dat er nog in de sloot is overgebleven, en wringt zich door braamstruiken en varens moedig weer naar boven.

„Kom je ook?"

„Nee, daar durf ik niet door. Is er geen ander pad?"

„Loop maar even om 't bosch heen en 't zijpaadje in, daar is de wal schoongemaakt."

„Wacht je me dan?"

„Ja, haast je maar wat!"

Gerrit rent het laantje af, den hoek om, het zijpad in. Praatte daar iemand? Misschien een paar arbeiders in 't bosch. Hé, waar kan ik toch over? Nu, Bee heeft zich bepaald vergist, 't is hier nog voller dan ginds. Wacht, nog even dien hoek om . . . Mis!

Een sloot met dichtbegroeide wallen verspert hem den weg.

Kom, maar weer terug. Misschien is Bee ook wel weer aan dezen kant. Hè, daar komen twee aan. Wie zou . . . O, jé, dat's Van Hagen!

Zonder zich te bedenken, rent Gerrit terug, recht op de sloot aan. Eén sprong... en daar valt hij aan den overkant midden tusschen de stekelige ranken van een dichten plok bramen neer.

Door den hevigen schrik en de ontzettende pijn onmachtig, zich uit de scherpe stekels los te werken, ligt de jongen kermend tegen den wal.

Haastig komen de beide mannen nader. Van Hagen daalt in de sloot af, snijdt met fiksche halen enkele takken los en helpt Gerrit overeind.

„Help even een handje, Pruim, pak hem eens aan."

De arbeider laat zich nu eveneens naar beneden glijden, neemt den jammerenden knaap van den veldwachter over en helpt hem den wal op. Gerrits gezicht en handen zijn schrikkelijk opengereten, het bloed loopt in dunne straaltjes uit tal van schrammen en wondjes.

„Mijn lieve tijd, jongen, wat heeft dat goedje je toegetakeld. Zeg, Pruim, is hier geen bronsloot in de buurt?"

„O, ja wel," is 't antwoord, „aan den

anderen kant van dit veldje. Geef maar even hier."

En den zakdoek, dien Van Hagen in de hand houdt, overnemende, loopt de man over den akker, om spoedig met den frisch natten doek terug te komen.

Van Hagen bet voorzichtig het bloed af en zegt:

„Kijk eens aan, nu zie je er al weer veel beter uit. Hoe is 't met je oogen afgeloopen?"

Gelukkig zijn beide oogen ongedeerd gebleven, alleen in een der wenkbrauwen heeft een stekel een diepe wonde geprikt.

„En nu je handen. O, dat valt wat mee!"

Maar hier en daar komt opnieuw het bloed uit de wondjes dringen.

„Heb je zelf ook een zakdoek?"

Gerrit haalt er een voor den dag, erg verfrommeld en alles behalve schoon.

„Neen, dien kan ik niet gebruiken. Maar wacht eens, ik zal je helpen."

En uit den binnenzak der uniformjas komt, netjes gevouwen, een hagelwitte zakdoek te voorschijn.

„Maak je hem nog even nat, Pruim?" En als deze terugkomt:

„Zie zoo, dien druk je maar tegen je gezicht, als 't bloeden aanhoudt. Maar de meeste schrammen zijn al weer dicht."

„Ger . . .rit! Ger . . .rit!"

„Wie roept daar?"

„Bee Evers; we waren op de slangenjacht."

Daar komt Bee op een draf aan, maar blijft eensklaps als aan den grond vastgegroeid staan: Gerrit en de veldwachter, wat heeft dat te beduiden?

„Kom maar hier, hoor! D'r is niets!"

Dan waagt Bee zich naderbij.

„Kijk eens, Gerrit, wat ik hier heb. Een lange hè?" En een gevangen ringslang bij den staart opheffend, laat hij het dier aan zijn makker zien.

„Waarom kwam je . . . Maar, jong', wat scheelt je, wat zie je er uit!"

In een paar woorden heeft Van Hagen verteld, wat er voorgevallen is en vervolgt dan:

„Nu ga je maar gauw samen naar huis. Morgen ben je wel heelemaal weer klaar."

Gerrit bedankte den veldwachter voor de moeite en de beide jongens gaan 't pad uit en de laan op; van de slangenjacht komt dien namiddag niets meer.

Bee is vol van zijn mooie slang en verteit steeds weer van voren af, hoe hij het dier gevangen heeft en hoe lang en mooi het er een is. Dan slaat hij met een vlugge beweging het halfbedwelmde dier om den kraag van zijn jas en zegt:

„'k Vind het toch flink van Van Hagen, dat

hij je daar uithaalde en hielp. Hij had je ook wel naar huis kunnen jagen, want je hebt eigenlijk nog wel wat van hem verdiend."

Gerrit loopt nog een dag of wat met een rood beschramd gezicht, en dan zijn alle krassen en krabben verdwenen. Maar wat de veldwachter voor hem gedaan heeft, dat vergeet hij niet zoo spoedig en de herinnering daaraan houdt hem later van menigen kwajongensstreek terug.

TIENDE HOOFDSTUK.

Aan en op den wal. Een nat pak. Jaap nog eens in 't nauw.

Het eekschillen is afgeloopen. Weken lang hebben de bosschen weergalmd van het vroolijk leven der schillers, maar met den langsten dag is hun gezang verstomd: er komt „schot" in het eikenhout en 't werk blijft liggen tot een volgend jaar. De warme Junizon heeft de opgestapelde eek vlug gedroogd, dag aan dag hebben daarna de wagens van de Boschkamp het naar de schuur gebracht, om tot korte stukjes te worden gehakt voor den verkoop.

En nu is het eekschip gekomen, een nieuwe pret voor de jongens. Iedere wagenvracht, die in het holle scheepsruim wordt gestort, begroeten ze met nieuw gejuich en even spoedig als de kurkdroge eek storten ook zij zich in het ruim, om den schipper te helpen bij het stuwen en de lading goed vast te stampen. Want de runmolen vraagt nog slechts gehakte schors en de schipper wenscht zooveel mogelijk te bergen. Wel is Poters reeds voor een paar weken naar de Veluwe

geweest om daar de werking der nieuwe hakmachines te zien, maar tot aanschaffing is nog niet besloten. De noodige berekeningen om te weten, wat het voordeeligst is: zelf een machine aan te schaffen of de schors ongehakt af te leveren, heeft hij nog niet kunnen maken en zoo gaat alles dit jaar nog zijn ouden gang: in de schuur zitten de werklieden met hun breede hakmessen en in het schip dansen de jongens op de lading.

Voor 't eerst sedert een drietal weken is Jaap Negen weer tusschen de anderen. Zijn vele waaghalzerijen hebben eindelijk het welverdiende gevolg gehad, dat hij met een gebroken schouder naar huis is gedragen. Maar na zijn herstelling is ook de pijn vergeten en de oude wildheid blijkt hem niet te hebben verlaten. Eerst dacht hij maar thuis te blijven van 't eekschip, zooals de vrees voor Poters hem al meermalen heeft weerhouden, 't een of ander plannetje uit te voeren.

„Als Poters je ziet, jongen, dan zit je er aan!" heeft Gerrit hem voorspeld, „die weet natuurlijk wat leelijken streek je zijn moeder gespeeld hebt en dat zal hij je betaald zetten."

Weliswaar is Poters eerst erg boos geweest op den belhamel, maar toen deze hem nooit onder de oogen kwam en zijn moeder ook geen kwade gevolgen ondervond van den val, vergat hij de zaak. Hij dacht er niet aan, Gerrits woorden tot

waarheid te maken. Jaap echter is niet zoo heel gerust over de goede gezindheid van den zoon der oude werkvrouw en waagt zich niet in zijn nabijheid. Maar vandaag is de verleiding hem toch te sterk geworden. Hij weet wel, dat Poters af en toe naar het schip komt kijken, maar hij vertrouwt op zijn goed geluk en zal de straf wel weer ontloopen.

Vier wagenvrachten zijn reeds in het schip gebracht en de jongens weren zich als helden: de prikkelende geur der eikenschors wekt de vroolijkheid op en het scheepsruim weergalmt van luidruchtig plezier. Jaap is de wildste van allen: nu eens beneden in het ruim, dan weer boven op de dwarsbalken van het dek, geeft hij allen het voorbeeld van uitgelaten pretmaken. Af en toe kijkt hij echter even den weg op, of Poters zich misschien ook op een der aanrijdende wagens mag bevinden; want hij acht het toch maar geraden, dien uit den weg te blijven. En ja wel, de vijfde wagen komt in vluggen draf aangereden en op het voorbankje, naast den voerman — de gevreesde! De wagen houdt stil, Poters springt van zijn zitplaats op den grond en loopt op het schip toe — maar even vlug heeft Jaap met een koenen sprong de loopplank bereikt, nog één, twee stappen — daar glijdt hij uit op een stukje schors en tuimelt

met een gil tusschen wal en schip in de vaart. Niemand is van het voorval getuige dan de man, wien hij ontvluchten wilde en niemand steekt dan ook de reddende hand naar hem uit dan hij, die zoo weinig reden heeft, den deugniet te helpen. Maar aan 't geen gebeurd is, denkt hij niet, er is een kind in levensgevaar! Wie dat kind is, dat doet er niet toe, het moet geholpen worden — en oogenblikkelijk! Zonder beraad laat de jonge boer zich van den vrij steilen wal naar beneden glijden, juist bijtijds, om den knaap, die in weinige oogenblikken onder het schip geschoten en verloren geweest zou zijn, te grijpen en te redden van een wissen dood.

Door den gillenden schreeuw van Jaap zijn de schipper en alle jongens uit het ruim naar boven gestormd, op den wal verzamelt zich reeds volk, maar er is al niets meer te zien, dan een druipende jongen, die door een paar makkers naar huis wordt gebracht.

Ook de redder gaat heen naar den Polvertoren, om zich van droge kleeren te voorzien.

„'t Was goed van je, jongen," zegt de oude vrouw, als hij haar vertelt, wien hij uit het water heeft gehaald, „'t was goed van je." En de tranen komen het brave moedertje in de oogen, als ze denkt aan de edele daad van haar grooten zoon.

Als het eekschip 's avonds volgeladen en met de vlag in top, de haven uitvaart, dan gaan allen, die geholpen hebben bij 't laden, mee tot aan den hoek van het meer. Daar worden ze op den dijk gezet en met een hoeraatje gaan ze afscheid nemen van den schipper, die dwars over het meer koers zet naar de stad.

„Tot morgen, op den houtwal!" Met dezen groet gaan de jongens naar huis. Het komt niet bij hen op, dat het morgen slecht weer kan zijn, dat een regenbui 't heele spel op den houtwal bederven kan; ze zeggen vooraf: „Morgen op den houtwal", en dan gebeurt het ook.

't Is een zomer uit duizend, met het heerlijkste weer, dat men maar kan begeeren: des daags lekker warme zonneschijn, en 's avonds af en toe een beetje regen voor de huismoeders, wier putten en regenbakken leeg dreigen te worden. De jongens genieten volop. De school is den volgenden dag pas uit, of we zien ons troepje met nog verscheidene andere kameraden reeds op de afgesproken plaats.

't Zal een prettige namiddag worden: er ligt vrij wat hout, er zijn geen werklieden bezig en de herinnering aan de pret van gisteren verhoogt het genot van heden. Het duurt dan ook niet lang, of het spel is begonnen. Een stapel takkenbossen wordt omgewerkt tot legerplaats,

uit een anderen stapel van grooter, gezaagd hout groeit een stad met muren en transen. Jaap is van den schrik en 't natte pak weer geheel bekomen en is overal haantje de voorste. 't Is een groote geruststelling voor hem, dat Poters heden morgen naar de stad is gereisd, om tegenwoordig te zijn bij de aflevering van de eek. Heelemaal veilig zou hij zich toch niet voelen in tegenwoordigheid van den boer, al heeft die hem dan ook uit het water gered.

Het spel is reeds in vollen gang, als Willem langzaam den beukensingel afkomt en de algemeene speelplaats nadert. Hij heeft in Uitwoud een boodschap gedaan en zich een weinig moe geloopen; veel haast maakt hij dus niet. Ja, hij blijft zelfs een oogenblik staan kijken naar een turfschipper, die katten-Aal een mand turven verkoopt: Vierenveertig, zesenveertig, achtenveertig, vijftig . . . zoo telt de man halfluid zijn turfjes af. Willem kijkt een poosje toe, wacht een geschikt oogenblik af en gaat dan met zijn heldere jongensstem den schipper helpen tellen, juist in de maat: zesenvijftig, achtenvijftig, zestig, tweeënzestig, achtenzestig, zeventig, vierentwintig, zesenzestig, achtentachtig, vierentwintig . . .

„Satansche kwajongen!" vloekt de schipper, „nu ben ik mijn heelen tel kwijt," en mét

springt hij op den wal. Willem voelt echter geen vermoeidheid meer, als hij ziet, dat het den man ernst wordt en kiest het hazenpad. Buiten adem komt hij bij zijn makkers aan, terwijl de schipper, die niet zoo vlug ter been is, boos naar zijn korf terugkeert en brommend opnieuw begint te tellen.

Met vreugde wordt Willem door zijn kameraden ontvangen en weldra neemt hij met hart en ziel deel aan 't gezonde spel. De turfschipper en katten-Aal zijn vergeten.

Maar daar komt verstoring in de pret: hoe het beest het in zijn kop kreeg, weet niemand te verklaren, maar plotseling staat een mager, langpootig varken midden in de takkenbossenschans. Dat geeft me een opschudding! De jongens, die den onwelkomen makker gaarne weer willen slijten, trachten hem door schreeuwen en lawaai uit hun vesting te verdrijven, maar de viervoeter stoort zich daaraan al heel weinig en blijft bedaard rondsnuffelen. Eerst als Jaap het dier met een flink end hout den rug gaat bewerken, springt de ongure gast knorrend over de takkenbossen en zoekt zijn heil in de vlucht.

Maar nu komt een nieuw gevaar voor de jongens. De schippersvrouw uit een aan den wal liggende zandschuit is tot nog toe druk bezig

geweest met haar vuurtje, dat ze aan den kant van de vaart heeft aangelegd. Door het aanhoudend geschreeuw van het varken en 't gejoel der jongens opmerkzaam geworden, kijkt ze op, en als ze ziet, hoe Jaap lustig den tak hanteert om het dier te verdrijven, schreeuwt ze den jongen toe:

„Zeg, jij deugniet, wil je mijn varken wel eens met rust laten?"

Maar Jaap is voor geen klein geruchtje vervaard en betaalt de kijvende vrouw met gelijke munt:

„Jouw varken? Berg jij jouw varken maar op, hoor! Wij hebben verlof, om hier te spelen en 't varken niet. En pas maar op, dat de boer je niet snapt, je moogt hier geen vuur aanleggen op den wal en misschien niet eens liggen met de schuit."

Op 't lawaai komt de schipper uit zijn zandschuit te voorschijn, en voordat Jaap er aan denkt, is de man met zijn lange beenen op den wal gesprongen en komt dreigend op hem af. Nu wordt het tijd voor den deugniet, zich uit de voeten te maken. Maar de schipper is vast besloten, den rakker eens de slagen terug te betalen, die zijn arm varkentje heeft moeten verduren en achtervolgt hem den heelen houtwal over. In wilde jacht vliegt deze naar de schutting,

die den wal van den beukensingel scheidt en heeft bijna den reddenden uitgang bereikt, als hij tot zijn schrik bemerkt, dat de weg hem daar is afgesneden. Vlak voor de schutting staat een ledige houtwagen, met — Van Loo als voerman! In zijn doodelijken angst maakt Jaap nu een vlugge wending, en zonder te denken aan verbod of reglement, rent hij een stapel afgetelde houtjes op en ontkomt zoo ternauwernood aan de grijpende handen van den schipper. Pas is hij echter boven op den hoogen stapel gekomen, of hij voelt den houtbodem onder zich bewegen, de steile kant van den hoop stort in en met een vaart gaat het naar beneden! Voorafgegaan en gevolgd door honderden talhoutjes, komt hij tot zijn groote verbazing terecht boven op den borsteligen rug van het varken, dat zonder aan gevaar te denken, rustig aan den voet van den houtstapel aan den slootkant loopt te wroeten.

Wonder boven wonder heeft de waaghals geen letsel bekomen, en voordat de schipepr, die hem niet naar boven heeft kunnen volgen, hem bereikt, werkt hij zich los uit het hout en rent op het hek toe, waar de wagen nu juist doorgereden is. Maar nog is de aftocht niet veilig, zooals hij tot zijn schrik ondervindt. Plotseling grijpt de stevige hand van den ouden boer hem bij den

schouder en klinkt diens toornige stem hem in de ooren:

„Moet jij het dan altijd en overal bederven, deugniet? Marsch, van den houtwal! En wee je gebeente, als je 't waagt, er ooit weer op te komen!"

Met een klinkenden oorveeg zendt de boer hem den weg op. Jaap is in een ommezien buiten zijn bereik, maar nog den slag op zijn wang voelende branden en woedend over den ongelukkigen afloop van zijn prettig spel, schreeuwt hij onder 't voortloopen:

„Die houtwal, daar kom ik nooit weer! 'k Wou, dat hij afbrandde vannacht, leelijke boer!"

„Hoor eens aan, wat een rakker," zegt de turfschipper tot zijn knecht, „dien zou ik met plezier eens over m'n knie hebben."

Maar Jaap slentert met de handen in de zakken fluitend de straat op.

De zandschipper is intusschen zijn varkentje gaan verlossen uit de ondiepe moddersloot, waarin het beest bij den onverwachten overval uit de lucht gezonken is. Alle jongens zijn toegeloopen om het tooneeltje te zien. Na heel veel moeite gelukt het den man den gierenden borsteldrager uit zijn modderbad te verlossen en onder een lustig hoeraatje gaat het dier eenige oogenblikken later de plank

over en zijn hok vóór in de schuit binnen.

Ook Van Loo is echter op het opstootje toegeloopen. Nauwelijks heeft hij vernomen, wat de oorzaak van al de drukte geweest is, of hij verbiedt den schipper kort maar stellig, langer aan dezen kant van de vaart te blijven liggen en beveelt hem zijn schuit oogenblikkelijk naar de overzij te brengen.

De schippersvrouw is reeds dadelijk, toen ze den wagen zag komen, zoo verstandig geweest, haar potje aan boord te brengen. Het vuur haalt ze dan voor 't grootste deel eveneens binnen, en de gloeiende sintels en vonken trapt ze zoo goed als 't gaat met haar breede klompen uit. Om de zwarte brandplek in het gras zoo weinig mogelijk in 't oog te doen vallen, neemt ze daarna een paar armen vol takkenbossen en ander hout en bedekt daarmee alles. Straks, wanneer de boer weer weg is, zal ze zeker gelegenheid hebben, haar vuurtje weer aan te steken. Als Van Loo bij het scheepje komt, is er van de vrouw noch van het vuur iets te zien. Een oogenblik later wordt het touw losgeworpen, de plank ingehaald en de schipper boomt pruttelend zijn schuit naar den overkant. Zijn vrouw moet een ander plaatsje zoeken, waar ze haar potje kan koken.

De jongens verlaten nu ook den houtwal,

na eerst de wanorde, die ze hebben aangericht, weer eenigszins te hebben hersteld en den boer te hebben geholpen bij het laden van den wagen. Dan gaat ook deze het hek uit en de houtwal ligt eenzaam en verlaten.

ELFDE HOOFDSTUK.

Een bezoek en een brand. Hoe de veldwachter teleurgesteld en Willem blijgemaakt wordt.

„Wat ga je nu doen, Willem?", vraagt Bee, als ze samen het bruggetje overgaan. „Je blijft toch niet in huis zitten?"

„Dat kun je denken," is 't antwoord, „met zulk mooi weer. Zullen we m'n bok eens voor den wagen spannen, 't beest is in lang niet in 't tuig geweest. Dan maken we een ritje naar Heijlstede."

Het plan heeft aller instemming en vol goede verwachting gaan de jongens naar de smederij, waarachter de stal van Harm, den bok van Willem, zich bevindt.

Onderweg schuift hun een kar met koopmansgoederen voorbij; daarachter loopt... Jaap Negen, die zijn vader moet helpen voor de vracht.

„Hun hond is gisteren overreden," verklaart Gerrit, „nu moeten ze zelf de kar schuiven. Jaap zal 't ook niet prettig vinden, nog naar Heijlstede

te moeten, wie weet wanneer ze vanavond weer thuis komen."

De jongens bekommeren zich intusschen niet meer om hun kameraad, die met een gezicht als een oorwurm achter de zware kar schuift, en verdwijnen weldra binnen de schutting van baas Zandstra. Vijf minuten later stormt de heele bende, met den bok en zijn wagen voor-aan, de deur weer uit en den weg op naar Heijl-stede.

Nog geen honderd meter zijn ze echter onder luid gepraat en geroep van huis, of er komt een hindernis: midden op den weg zit de oude katten-Aal op haar zak met turf uit te blazen.

„Hoe nu, Aal, kun je niet verder?" roept een der jongens.

De oude ziet even op en antwoordt moe en nauw hoorbaar:

„Och, die zak. Ik dacht, dat ik 't nog wel doen kon, maar hij wordt me te zwaar. 'k Zal wel een eindje op zij gaan voor je wagen, jongeheer."

Willem heeft intusschen even gepraat met Bee en Gerrit, loopt dan op het oude vrouwtje toe en zegt:

„Wat dunkt je, Aal, zullen we je turfzak even naar huis brengen op mijn bokkenwagen? Maar de bok kan jou zelf niet trekken, je moet dus maar zachtjes meeloopen."

In plaats van antwoord af te wachten, grijpen de sterke jongensvuisten den zak met turf, tot groote verbazing van Aal, die niet weet, hoe ze toch wel voor dien grooten dienst zal danken.

In een wip ligt de zak op het wagentje, de bok trekt aan, de jongens helpen een handje mee en daar gaat het voort, naar 't huisje van katten-Aal.

Deze zelf is echter al lang een eind achtergebleven en volgt de joelende schaar voetje voor voetje. Als de jongens haar huisje bereikt hebben, is ze nog een gezicht ver achter. Dat hindert den troep niet: de turfzak wordt voor de deur neergezet en dan gaat het weer voort, verder den weg op. Al te ver kunnen ze echter niet: de bok is spoedig moe.

Op de terugreis zien ze, dat het oude vrouwtje juist haar huisje heeft bereikt en hen nu wenkt om nader te komen. Nieuwsgierig, wat de oude te zeggen heeft, gaan ze op haar toe en worden niet weinig verrast door de vraag:

„Willen de jongens misschien even binnen komen? Ik heb nog iets, dat je zeker wel lust."

De jongens kijken elkaar aan. Ze zijn gewoonlijk voor geen kleintje vervaard en als iemand ze gezegd had: „Je durft niet bij katten-Aal in huis gaan," dan zouden ze de vuisten klaar ge-

had hebben. Maar nu ze zoo pardoes voor 't geval komen staan! . . .

„Ik kan mijn bok niet alleen laten staan," zegt Willem, „anders wel graag."

„O, geef mij de teugels maar," roept haastig Petrus, „dan kun jij naar binnen gaan."

„Zoo, ben je een beetje bang?" fluistert Willem hem toe. „Nu, hier heb je ze, ik wil wel eens even mee naar binnen."

Ook de andere jongens, die eerst nog geweifeld hebben, vatten moed en loopen Willem, die zonder aarzeling het oude vrouwtje volgt, na, het portaal door en dan in de huiskamer.

„Blijf hier maar wachten," zegt het oudje, „ik zal even in de keuken gaan."

Dan verdwijnt ze en laat de jongens alleen. Nieuwsgierig kijken deze rond. Iets bijzonders? Alles is gewoon, net als in andere huisjes; van salamanders, padden, slangen en ander heksengedierte geen spoor. Zelfs geen zwarte kat komt hun te gemoet! Maar . . . daar beweegt zich iets onder tafel, een gestommel en getrappel op den vloer en daar komt tot verbazing der jongens, die reeds een weinig achteruitwijken, te voorschijn . . . een wit lammetje . . . op drie pooten! Liefkoozend strijkt het tegen de beenen der jongens en zacht mekkerend kijkt het hen aan. De knapen weten niet, hoe

ze 't hebben. Een lam, dat is niets voor een heks. Maar die drie pooten dan! Precies in den haak zal het toch niet zijn . . .

De deur gaat open en Aal komt weer te voorschijn. In iedere hand heeft ze een grooten bos heerlijke jonge worteltjes, frisch afgespoeld, een lekkernij voor grage monden.

„Zie zoo," zegt ze tegen Willem, terwijl ze hem den heelen bos overreikt, „daar heb je wat voor de moeite, die moet je maar met mekaar deelen."

Gretig neemt Willem de heerlijke wortels aan:

„Dank je wel, Aal, maar 't was de moeite immers niet waard, 't hoeft werkelijk niet."

„Maar je lust ze toch wel?" vraagt de vrouw, met iets angstigs in haar stem — bang, dat de jongens zullen weigeren en niets willen aannemen van haar — de heks.

„Nu, graag hoor," is Willems antwoord, die de woorden van straks ook eigenlijk maar half meende.

„Ze lijken héél lekker."

„Wat voor een lam is dat?" valt plotseling Bee in, die geen oog van het diertje afhoudt.

„Ja, jongeheer, dat lammetje heb ik hier opgekweekt. Zijn moeder wou het al dadelijk niet hebben, om zijn drie pooten, zie je, en toen heb

ik me er over ontfermd. Het dier is zoo trouw als een hondje . . . Net als mijn poesjes . . . vroeger," gaat ze voort, meer sprekend tot zich zelf, dan tot de jongens. „Maar die heb ik moeten wegdoen . . . daar kreeg ik te veel hinder door . . . van de menschen," voegt ze er zuchtend aan toe. „Ja jongens, de dieren, die zijn trouw en goed..."

„Pas goed op je bok, jongen . . . geen zweep hoor, en als hij 't loof krijgt van de worteltjes, dan den toom uit den bek doen, anders heeft hij nog maar half plezier."

De jongens zijn stil geworden en gaan nu langzaam naar buiten. Maar daar straalt de heerlijke zonneschijn en die brengt de vroolijkheid weer in hoofden en harten.

De wortels worden verdeeld en verdwijnen al gauw voor een deel in de grage monden, het loof komt in 't wagentje — voor den bok, als ze thuis zijn.

Dan nemen ze afscheid van katten-Aal, een paar geven 't oudje hartelijk een hand! — en voort gaat het, den weg op. Harm, de bok, is weer uitgerust en zet het op een drafje, de voerman en zijn makkers volgen opgewekt en vol vroolijkheid. Maar het duurt niet lang of — stappen! Bedaard wandelt het troepje verder, nu is er ook weer gelegenheid, om een praatje te houden.

„Hoe was 't bij de heks in huis?" vraagt Petrus, die niet mee durfde.

„Precies als overal," antwoordt Bee, wat kribbig geworden door het scheldende „heks" van Petrus. „En je behoeft haar ook geen „heks" te noemen, ze is er evenmin een als je zelf."

„Dat kun je wel zeggen," is 't antwoord, „de menschen noemen haar allemaal zoo en dan zal er ook wel iets van aan wezen. Jij wilt zeker nog wel beweren, dat er heelemaal geen heksen en toovenaars zijn, of menschen met wisseldaalders."

„Natuurlijk niet," valt Willem in, „alleen in domme en onnoozele hersenen!"

Nu wordt Petrus werkelijk boos. „Je wilt mijn vader toch voor geen domkop uitmaken; die heeft me wel honderdmaal verteld van heksen en kabouters, dus is 't ook waar — jij moogt praten, wat je wilt."

„Je vader heeft je wat wijs willen maken," zegt Bee, „wie gelooft nu nog werkelijk aan dien onzin!"

„Ik geloof er aan!" krijgt hij ten antwoord, „en nog heel veel menschen meer! Hoe zou 't anders wel komen, dat de luie Huibert Jakobs nooit een hand uitsteekt om te werken en toch altijd geld in overvloed heeft? Ik zeg je, hij heeft een wisseldaalder, daarmee kan hij betalen, wat hij wil en toch komt het geld altijd weer in zijn zak terug,

als hij er maar voor zorgt, den daalder niet heelemaal uit te geven. Al krijgt hij maar een dubbeltje of een cent terug bij 't koopen, dan komt hij altijd weer in zijn zak."

De jongens lachen, dat ze schudden.

„Er zijn immers heelemaal geen daalders meer, jongen," spot er een, „en hoe zou hij zoo'n ding dan nog krijgen of maken?"

Petrus laat zich niet van zijn stuk brengen.

„'t Mag ook wel een gulden wezen of een rijksdaalder," zegt hij, „en ieder kan zoo'n geldstuk ook maar niet krijgen zonder moeite. Dan moet je een pikzwarte kat zien te krijgen, die geen enkel wit haartje aan zich heeft. Daarmee ga je precies te middernacht, als 't nieuwe maan is, driemaal om een spookhuis loopen, dat vroeger eens door 't onweer afgebrand is. Als je dan zevenmaal tegen de deur klopt en je krijgt antwoord, dan kun je de kat voor zoo'n wisselmunt verkoopen. En als je dan . . .

„Voort, Harm!" roept Willem, wien de mallepraat begint te vervelen, de bok zet het op een loopen en de spookgeschiedenis is uit. Een enkele jongen twijfelt nog half, of er misschien toch niet een beetje van waar kan zijn, maar de meesten geven Willem groot gelijk, als hij Petrus bij 't afscheid nemen toeroept: „Nu wel te rusten hoor, en vergeet je onzin maar in den slaap!"

„Nu," roept de jongen terug, „denk er maar aan: dat jullie daar bij die heks in huis geweest bent, zal je ook leelijk bekomen, je krijgt stellig 't een of ander ongeluk, misschien ook wel in den slaap."

Met deze woorden gaat hij met de andere makkers, die nog lachen om zijn flauw bijgeloof, de dorpsstraat op.

Dan rijdt Willem met zijn wagentje de deur van de schutting binnen en weldra heeft hij den bok op stal gebracht, die gretig in het loof hapt, dat hij na zijn lange wandeling wel heeft verdiend.

Willem gaat in huis; 't is al tamelijk laat geworden en zijn avondboterham staat klaar. Als hij het heele huis doorloopt en moeder niet vindt, gaat hij zonder dralen toch maar aan den slag en de boterhammen zijn spoedig achter de knoopen.

„Waar is moeder?" vraagt hij, als de smid, zwart en groezelig in 't flauwer wordende daglicht, even komt kijken, of zijn jongen al thuis is.

„Buurvrouw Wagenaar is plotseling ongesteld geworden, en moeder blijft bij haar, tot de dokter gekomen is. Me dunkt, je moet maar zoo zachtjes aan naar bed gaan."

Willem drentelt nog wat door huis, maakt een praatje met de knechts, die na gedaan werk zich komen wasschen en verkleeden, neemt eens

een boek, waarvan echter in de kamer geen letter meer te lezen is, en gaat dan naar bed. Toch vervelend, dat moeder niet thuis is!

Het duurt echter geen vijf minuten, of hij ligt vast in slaap en bemerkt niet, hoe zijn moeder reeds na een half uurtje druk bezig is, de door de heele kamer verspreid liggende kleeren van haar oudsten zoon bijeen te zoeken: hier een schoen, daar een kous, ginds weer de pet.

Daar herinnert ze zich, dat ze Willem na zijn boodschap in Uitwoud nog niet teruggezien heeft, en zoekt in zijn broekzak naar het beursje met geld, dat hij vandaar moest terugbrengen. Maar tevergeefs, alle zakken afgezocht, op den vloer rondgekeken — niets!

„'t Zal morgen wel voor den dag komen," denkt ze, „misschien heeft hij 't ergens neergelegd."

Als Willem des anderen morgens al heel vroeg ontwaakt, is moeders eerste vraag: „Zeg, Wim, waar heb je 't geld gelaten?"

De jongen wrijft zich de slaperige oogen uit en antwoordt: „In mijn broekzak, moeder." Maar als hij hoort, dat het beursje nergens te vinden is, wordt hij van schrik heelemaal wakker. In een wip is hij 't bed uit en zegt: „Ik heb het er toch ingedaan, heeft moeder wel goed gezocht?"

Er is echter geen twijfel mogelijk: het beursje met geld is en blijft weg.

„Waar ben je gisteren geweest, jongen?" vraagt moeder hem dan. En Willem vertelt, hoe ze op den houtwal gespeeld, daarna met den bok gereden hebben en bij katten-Aal in huis geweest zijn. Even denkt hij aan de voorspelling van Petrus, die hem een ongeluk toedacht. Daar had je 't werkelijk al!

„Waar denk je over, jongen?"

„Och malligheid, moeder," antwoordt Willem, „Petrus zei, dat ik stellig een ongeluk zou krijgen, nu ik bij Aal in huis geweest ben. Maar dit weet ik nu toch: toen ik daar de wortels in den zak stak, was de beurs er niet meer in. Op dat oogenblik dacht ik er niet aan, maar nu weet ik het stellig."

„Dan heb je 't geld op den wal verloren," meent de vrouw, en half lachend vervolgt ze: „Daar heeft de oude Aal zeker geen schuld aan, 't is je eigen onnadenkendheid geweest." En ernstiger voegt ze er bij: — „'t Leelijkste is, dat je 't geld nu ook glad kwijt bent."

„Ik kan immers wel gaan zoeken, moeder," antwoordt Willem tamelijk bedrukt.

„Ja, jongen, dat zal je niet veel helpen, want je moet weten, dat daar vannacht de boel in brand heeft gestaan."

„Brand?" roept Willem verbaasd. „O, dan weet ik wel, hoe het aangekomen is: dat is de schuld van de schippersvrouw." En dan vertelt hij van het vuurtje op den houtwal en van Van Loo, die den schipper heeft weggejaagd.

„Nu," zegt zijn moeder, „dan mag je wel gauw naar Van Loo gaan, want de menschen meenen al half, dat Jaap Negen 't gedaan heeft. Die moet toch gezegd hebben, dat hij het doen wou?"

„Wel neen, moeder, hij schold den boer uit en zei: 'k Wou, dat je de wal afbrandde. Maar gedaan kan hij 't niet hebben, want hij is met zijn vader naar Heijlstede geweest en misschien nog wel veel verder."

„Dat is waar ook," antwoordt de vrouw, „ik heb ze samen thuis zien komen: 't was al over negenen. Men zal toch niet veronderstellen, dat hij toen nog alleen naar 't hout geweest is, om het opzettelijk in brand te steken. Maar ga jij nu maar spoedig naar Van Loo en kijk ook eens rond, of je de beurs terug kunt vinden."

Willem heeft zich intusschen gekleed en spoedig is hij op weg naar den houtwal. Daar ligt alles nog in groote wanorde, maar reeds zijn enkele werklieden bezig, den boel op te ruimen. Poters, die den halven nacht druk in de weer is geweest, nadat hij pas uit de stad was terugge-

komen, houdt toezicht en helpt een handje mee. Vermoeid als hij is, en dus niet te best gehumeurd, kan hij geen ongenoodigde gasten bij 't werk gebruiken. Willem wordt dan ook vrij onvriendelijk ontvangen met de barsche vraag: „Wat moet jij hier? Eens kijken, hoe mooi je kameraad hier een Paaschvuurtje heeft aangelegd? Maak maar gauw, dat je weg komt!"

Maar onze vriend antwoordt bedaard: „Ik moet mijn beursje zoeken, dat ik hier gisteren verloren heb en de zandschipper is mijn kameraad gelukkig niet."

Ongeloovig kijkt Poters hem aan. „Ik heb het niet over een zandschipper," zegt hij, „maar over dien galgebrok van Negen, die hier de brand heeft gesticht."

„Dat's niet waar!" roept Willem, „daarop durf ik wedden, wat je wilt; je moogt alle jongens vragen: de vrouw van den zandschipper heeft het vuur zeker niet goed uitgemaakt, dat ze daar ginds heeft gestookt, maar Jaap heeft het niet gedaan, daar kun je zeker van wezen."

Nu wordt de man nog meer opmerkzaam; hij laat zijn werk liggen en, Willem bij den arm nemend, loopt hij den wal af en zegt:

„Kom dadelijk mee naar Van Loo, je moet vertellen, wat je weet, als je mij tenminste niet wat voorfabelt."

Maar Willem is niet zoo vlug besloten, om mee te gaan.

„En mijn beursje dan?" vraagt hij, tegenstribbelend.

„Dat kun je halen van den brandmeester, die 't vannacht hier tusschen 't hout heeft gevonden." En haastig trekt hij den jongen mee, den weg op naar de Boschkamp. Daar moet deze alles vertellen, wat hij weet van 't geval.

„Je wilt zeker je kameraad vrijpraten, hè?" vraagt de oude boer hem streng. „'t Helpt je niet baasje, de veldwachter is hier zoopas al geweest, en die zal den deugniet uit zijn huis halen. Dan zullen we eens zien, wat er waar is van jou vertelsel."

Evenmin als Poters, is ook onze vriend Diederik Van Hagen in een rooskleurige luim. 't Is ook wel wat te zeggen, als je zoo midden in den nacht uit je bed wordt gehaald, om op te passen, dat de een of andere arme stakker geen handjevol hout meeneemt van den wal. Of het hout nu verbrandt dan of iemand het mee naar huis neemt, om het daar in 't vuur te gooien, dat komt toch op 't zelfde neer! Zoo redeneerde de goede dikkerd, toen juffrouw Kaasmeijer hem onder veel onnoodige drukte wakker maakte met de boodschap, dat de houtwal in brand stond en

de burgemeester hem noodig had om op de houtdieven te passen, die nu zeker hun slag zouden slaan. Zijn stemming werd er niet beter op, toen hij met een half oor vernam, dat de jongens schuld hadden aan 't ongeval. Die rakkers toch! En hij meende nog wel, dat ze in den laatsten rijd zoo rustig waren en in 't geheel geen kwaad bedreven. Dat komt er van, als ze wat meer vrijheid hebben, dan schieten ze dadelijk uit den band.

Maar nu zal hij dan ook eens toonen, dat zoo iets niet ongestraft in Oudenoord mag gebeuren. De heele bende in 't hok onder den toren of in den kelder van 't raadhuis, al zijn er ook twintig!

Het valt hem dus wel een weinig tegen, als hij van den boer de opdracht krijgt, eens naar Jaap Negen te gaan en te onderzoeken, in hoeverre die bij den brand betrokken is. Heeft maar één schavuit het gedaan? Goed! Dan zal die ook te meer voor zijn euveldaad boeten, daar kan hij staat op maken.

Vol groote plannen stapt de ijverige politieman naar Jaaps huis. Maar daar wacht hem een nieuwe teleurstelling. Jaap is gisteravond zeer laat met zijn vader thuisgekomen. Doodaf van den langen tocht en 't ongewone werk is hij naar bed gegaan en ligt nog in diepen slaap. Den

brand — ja, daar heeft de vrouw wel van gehoord, maar dat haar jongen er niet bij geweest is en er nog niets van weet, daar wil ze een eed op doen!

„Dat zal je later wel gevraagd worden, als je voor den rechter komt," is het antwoord. „Maar nu maak je den jongen eens wakker, opdat ik hem kan ondervragen. Want van je praatjes over die lange reis en dat naar bed gaan, geloof ik geen zier!"

Hoe de vrouw ook tegenpraat, ze is wel gedwongen, haar Jaap te wekken, die niet weinig verschrikt, als hij Van Hagen in de kamer ziet staan.

Nauwelijks echter weet hij, wat die van hem denkt, of hij roept verontwaardigd uit: „Die brand? Dien zou ik hebben aangestoken? Dat heeft de vrouw van den zandschipper op haar geweten, ga daar maar eens vragen! Maar voor dien boer ben ik er blij om," laat hij er brutaal op volgen.

Door deze laatste woorden krijgt de veldwachter nieuwen argwaan.

„Zoodat je erkent, blij te zijn, dat het plan, om den wal in brand te steken, gelukt is?" vraagt hij.

„Plan?" vraagt Jaap terug, „wat plan? Die vrouw deed het niet met opzet, ze kookte alleen

haar koffiewater op den wal en heeft zeker de vonken niet goed uitgemaakt."

„Maar jij hebt toch gedreigd, dat je den houtwal in brand zou steken?"

„Wel neen, man, ik heb alleen gezegd, dat ik blij zou zijn, als de boel eens afbrandde. En dat ben ik ook, maar daarom heb ik het nog niet gedaan! Bovendien ben ik den heelen avond weg geweest en vannacht heb ik geslapen."

Maar Van Hagen is nog niet overtuigd en niet wetend, hoe hij achter de waarheid zal komen, denkt hij de hulp in te roepen van Van Loo.

„Alles goed en wel," bromt hij, „maar zoo komen we niet verder. Op staanden voet ga je mee naar de Boschkamp, daar zullen we zien, wie gelijk heeft."

„Op staanden voet?" spot Jaap, „je meent zeker op loopende voetjes hè? Maar 't kan me niet schelen, hoor, ik ga gerust met je mee."

Zoo komt het, dat Willem nauwelijks een kwartiertje bij Van Loo geweest is, of hij ziet den veldwachter met Jaap de laan afkomen, de eerste ernstig en in 't volle besef van zijn gewichtige taak, de laatste even brutaal en onbekommerd de wereld inkijkend als altijd. Toch voelt hij zich wel wat angstig, als ze het bruggetje overgaan en hij weer op de plek staat, waar hem onlangs zoo'n geduchte afrossing ten deel

viel. 't Is dan ook niet met een heel gerust hart, dat hij achter den veldwachter aan naar binnen gaat. Heel vriendelijk wordt hij daar niet ontvangen, dat laat zich denken.

Hoe de drie mannen ook echter aandringen en hem door allerlei vragen in de war, of door bedreigingen bang trachten te maken, hij houdt vol, dat hij onschuldig is.

En nu krijgt hij onverwacht hulp.

„'t Is, zooals hij zegt, Van Loo," zegt Willem eensklaps, die zich er eerst niet tusschen durfde mengen, maar nu toch meent, dat hij Jaap moet verdedigen. „Ze zijn laat thuis gekomen, moeder heeft ze na negen uur voorbij ons huis zien gaan."

„Wie vertelt je dan, dat hij 't niet na dien tijd gedaan heeft, jongen?"

Op deze vraag van den boer weet ook Willem geen antwoord te geven. 't Behoeft ook niet, want reeds heeft Van Loo zich weer tot Jaap gewend.

„Vertel jij me nu eens precies, wat je weet van de zandschippersvrouw."

Jaap vertelt alles: hoe hij juist met die vrouw twist heeft gehad over 't varken en het vuurtje, hoe daarop de schipper voor den dag is gekomen en hem heeft vervolgd. Van de takkenbossen, die de vrouw over de asch heeft gelegd, weet hij

natuurlijk niets, maar overigens komt zijn verhaal in alles geheel met de woorden van Willem overeen.

„Weet je wat," zegt de boer, „ga jij nu eens naar die schippersvrouw, Van Hagen, ik houd de jongens hier wel zoo lang."

De veldwachter vertrekt, maar geen tien minuten later komt hij ademloos weer terug:

„De schipper is weg en zijn vrouw ook," hijgt hij, „en ze hebben de schuit meegenomen."

„Nu, komaan," zegt Poters, „praat nu geen dwaasheid en vertel eens ordelijk, wat het geval is."

En dan vertelt Van Hagen, dat hem reeds op den beukensingel menschen ontmoet zijn, die hem vertelden, hoe de schipper en zijn vrouw door de jongens werden aangeroepen als brandstichters, hoe dezen daarop de plaat hadden gepoetst — en de schuit was nog niet half leegverkocht.

Jaap schept moed, als hij 't hoort en Willem fluistert hem toe: „Zie je wel? Nu moeten ze je toch gelooven!"

En ja, Van Loo keert zich om en zegt: „Je kunt naar huis gaan, jongen, we zullen nu wel gauw weten, hoe de vork in den steel zit. En je moogt je kameraad wel bedanken ook, want jou alleen had ik nooit geloofd. Zie zoo, marcheer

nu maar op met je beiden." En als Willem hem groetend voorbij gaat, de kamer uit, dan klopt de boer hem op den schouder en zegt: „Je bent een ferme vent, hoor, ik ken je nog wel van laatst daar in 't bosch."

Dan gaan de knapen heen; veel te praten hebben ze niet: ze zijn nog onder den indruk van 't gebeurde.

Bij de brug scheiden de jongens, Willem heeft honger als een paard en verlangt naar huis, maar eerst moet hij nog naar den brandmeester om zijn beursje.

En dan gaat hij naar huis, blij met zijn teruggevonden geld, blij ook, dat hij Jaap heeft kunnen helpen.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Afscheid.

't Is waar, wat Jaap gezegd heeft van hun vertrek: de familie gaat Oudenoord verlaten om te trachten elders aan den kost te komen. „Hier in 't dorp zijn de menschen niet te vertrouwen," zegt Jaaps vader, „men kan niet met ze handelen."

De bewoners van Oudenoord denken er anders over. Ja zeker, de winkelier heeft een mooi uithangbord en een aardig opschrift:

Goede maat en eerlijk wegen,
Jaap Negen.

Maar de baas zelf deugt niet. Hij kan de huismoeders heel aardig een lapje aanpraten; maar als hij weg is en 't goed komt in de wasch of in de zon, dan zien ze wel, dat hij ze met zijn slechte waar beetgenomen heeft. En de vrouw, die „eerlijk wegen" moet in huis achter de toonbank? Kijk, dat ze ternauwernood overwicht geeft, zooals andere winkeliers, dat is nog tot daaraan toe, maar dat haar suiker half krijt en haar zeep half meel is, dat haar erwten niet gaar

en haar boonen tot pap koken, dat brengt den winkel stellig niet vooruit.

En zoo komt het, dat de klandizie verloopt en . . . ook 't uithangbord verandert. Wie het gedaan heeft, zegt niemand, maar als op zekeren morgen de koopman een troepje jongens lachend naar zijn uithangbord ziet kijken, en hij zelf eens naar buiten gaat, om te zien, wat bijzonders er toch wel is, dan vindt hij zijn mooie spreuk boven de deur geheel veranderd.

Liegen, bedriegen en niemand ontzien.
Jaap Tien.

staat er met dikke, zwarte letters op het witte bord.

Het heele dorp heeft schik in de grap. Als echter de man boos naar den burgemeester loopt en deze belooft, een onderzoek te zullen instellen, dan is op een volgenden nacht weer een wonder gebeurd: het nieuwe opschrift is verdwenen en in frissche letters, mooier dan te voren, prijkt de oude spreuk weer op haar oude plaats. De grappenmakers hebben de gevolgen zeker niet durven afwachten. Als de veldwachter komt vragen, of de zaak moet worden vervolgd, bromt de man: „Laat ze maar loopen, ik ga toch weg uit dit nest van een dorp."

Een dag of acht later is 't huisgezin vertrokken.

Niemand wenscht ze terug, de grooten niet en de jongens nog minder; Jaap is geen goed kameraad geweest om mee te verkeeren.

Dan komen de timmerman, de verver en de behanger in huis, de winkel wordt weer een kamer, wat hij vroeger ook was. En dan komt de schoonmaakster. Duurtje? Wel neen, die gaat niet meer uit werken, maar laat zich bedienen: 't is alles voor haar, die drukte van vertimmering en schoonmaak. Haar Barend verdient nu genoeg voor hen beiden en bovendien was het kamertje in den ouden Polvertoren altijd al haast te klein voor haar alleen. Nu haar zoon thuis is, neen, nu gaat het toch heelemaal niet meer: nu moet er meer ruimte wezen.

Op een mooien dag in September gaat ze de nieuwe woning betrekken. Het heele dorp weet het, velen komen eens kijken, en wenschen haar van harte nog lange jaren van prettige rust toe, na een leven vol arbeid en zorg.

Maar dan gaat alles ook weer zijn ouden gang in het dorp: de jongens leeren op school en spelen in 't bosch of op den houtwal, ze halen kattekwaad uit en vechten met elkaar, al naar 't zoo te pas komt.

Totdat ze grooter geworden zijn en de kinderschoenen ontwassen.

Dan staat Willem aan den blaasbalg en krijgt

brommen, dat hij niet flink genoeg trekt, of hij mag zijn eersten spijker maken, waarvan de punt krom en kop scheef wordt; dan mag Gerrit met zijn vader mee, om de verfpotten te dragen en te helpen bij 't verven van een tuinschutting of keukenvloer, waarbij zijn nieuwe witte jas grooter aandeel krijgt dan noodig is en hij zelf blaren aan de vingers van de verfkwast.

Maar geen nood! Spoedig slaat Willem scherpe spijkers met rechte koppen en Gerrit fluit even lustig zijn deuntje bij 't werk als zijn vader zelf.

En hoe 't met al die anderen geworden is, met Bee en Frits en Jan en Martha, met Van Loo en Poters, Van Hagen en katten-Aal? De meesten, die we hebben leeren kennen, wonen nog in Oudenoord. Maar van de alleroudsten rust er reeds een enkele onder de groene zoden uit van zijn werk, van de jongeren zijn sommigen de wereld ingetrokken, om elders hun geluk te beproeven. Doch de ouden zijn niet vergeten, al leven ze niet meer, en de jongen blijven hun geboorteplaats en hun kinderjaren in gedachten houden.

En soms komen ze weer in hun dorp en bezoeken de oude vrienden en speelplaatsen, ze zien anderen stoeien en ravotten, waar ze zelf gestoeid en geravot hebben en voelen zich weer jong en onbezorgd, vroolijk en gelukkig.

INHOUD.

Bladz.

HOOFDSTUK I.

Waarin we kennis maken met een deugniet en met zijn kameraden, die ook deugnieten zijn 7

HOOFDSTUK II.

Een kwaad halfuurtje, met goede hoop in 't vooruitzicht 27

HOOFDSTUK III.

Over appels in plaats van klappen en toch weer klappen in plaats van appels 39

HOOFDSTUK IV.

Een reglement en een serenade 53

HOOFDSTUK V.

Een vroolijke middag op den eierwal 64

HOOFDSTUK VI.

Van een veldwachter en een hoepelwedstrijd 69

HOOFDSTUK VII.

Waarin Jaap zich van een heel slechten kant laat zien . 80

HOOFDSTUK VIII.

„De Amerikaan" 90

HOOFDSTUK IX.

Waarin blijkt, dat het in een kerseboom veiliger is dan in een braamstruik. 105

HOOFDSTUK X.

Aan en op den wal. Een nat pak. Jaap nog eens in 't nauw 125

HOOFDSTUK XI.

Een bezoek en een brand. Hoe de veldwachter teleurgesteld en Willem blij gemaakt wordt 137

HOOFDSTUK XII.

Afscheid 157

ZAANSCHE SPITSBROEDERS

door

WILLEM VAN DOORN

ING. f 1.10 GEB. f 1.75

„Ha als ik een zoon had, kreeg hij dit boek van me. Dat is gezonde lectuur. Spannend, zonder valsche sensatie, boeiend, zonder malle romantiek en vroolijk zonder vervelende humor. Maar bovenal goed van strekking. Dit is een prachtboek in iedere jongensbibliotheek." *(De Avondpost.)*

„Een allerleukst jongensboek.
De schrijver is een man die het jongensleven meeleeft en de gave bezit, het weer te geven zoo dat de jongen die het leest zich rechtstreeks voelt toegesproken, meejammert en meejubelt en geniet in hetgeen hij voor zijn oogen zich afspelen ziet." *(Boekenkeur.)*

DE ZEEROOVERS VAN OOSTZAAN

door

C. JOH. KIEVIET

ING. f 1.10 GEB. f 1.75

„Als Kieviet een jongensboek schrijft, kunnen we ervan verzekerd zijn, dat het spannend is.
De interessante historische stof — het leven van den Oostzaanschen zeeroover Compaan — en de fantasie van den auteur vormden tezamen een geschiedenis, die boeit van het begin tot het einde." *(De Tijd.)*

„Een boeiend boek." *(De Maasbode.)*

Uitgaven van de N.V. van HOLKEMA & WARENDORF'S U.M. Amsterdam

TED VAN BERGEN

door

RO COHEN

ING. f 1,75 Geb. f 2,50

„Muziek speelt in dit uitmuntend meisjesboek een groote rol. Onze meisjes zullen genieten vol spanning van den wedstrijd der leerlingen van het conservatorium om den jubelprijs. Een levendig boek vol interessante verwikkelingen.

(Groninger Courant.)

„Ro Cohen heeft in dit boek een gezin geteekend, dat men wel lief móét krijgen en dat vooral in dezen tijd in saamhoorigheid en liefde-voor-elkaar, voorbeeldig heeten mag. De natuurlijke, oprechte, eenvoudige, gezonde toon in dit boek — wars is de schrijfster van al wat onwaarachtig lijken kan — is er een der grootste verdiensten van."

(Dagblad van Rotterdam.)

DRIE MEISJES IN EEN FORD DOOR AMERIKA

door

ESTRID OTT

uit het Deensch vertaald door CL. BIENFAIT

ING. f 1,75 GEB. f 2,50

„Dit is een boek, zooals er maar heel weinige verschijnen. Het is boeiend als een film; maar dan als een gezonde film, waarin gezond jong leven te zien valt. Er gaat door dit boek een humor, er waait zoo'n frissche wind doorheen, dat het een verheuging is voor allen die er kennis mee maken." *(Bloemendaalsche Editie.)*

. . . . „en in dit vlotgeschreven boek vinden we de avontuurlijke reis met haai genoeglijke, vaak ook ernstige episoden in vlotte taal beschreven." *(De Maasbode.)*

Uitgaven van de N.V. van HOLKEMA & WARENDORF'S U.M. Amsterdam

KAMPEERIDYLLEN

door

JO VAN DORP

Geïllustreerd door TJ. BOTTEMA

ING. f 2.— GEB. f 2,90

„Een echt vroolijk, van louter levenslust haast doorgaans juichend boek!" *(Bloemendaalsche Editie).*

AVERIJ

door

MARIE VAN ZEGGELEN

Geïllustreerd door TJ. BOTTEMA

ING. f 2.— GEB. f 2,90

Bekroond met den prijs van f 1000.—

„Alles aan dit boek is mooi. Een boek dat door zijn *uiterlijk* een sieraad is in elken boekenkast en dat door zijn *inhoud* en strekking niet anders dan een veredelenden invloed kan uitoefenen. Wat een heerlijk jongensboek!

Wat een prachtige typen: Kees in zijn vermeende achterstelling, in zijn broedergenegenheid, in zijn heftige zielestrijd ook; zijn broer Ru, de heer en mevrouw Damme, Lonnie ....

Daar zit nu niets gewilds-grappigs in; dat zijn geen flauwe kwajongensstreken, dat is geen sensatie .... dat is *echte gezonde* jeugdlectuur!" *(Nijm. Schoolver.)*

„Dit is nu eens geen mal-bedacht avonturenrelaas, maar het frissche verhaal van logisch uit elkander voortvloeiende gebeurtenissen, waarin ook de personen kleurig en levendig zijn geteekend." *(Nieuwe Rott. Courant.)*

„Een hoogstaand jongensboek!" *(Boekenschouw.)*

Uitgaven van de N.V. van HOLKEMA & WARENDORF'S U.M. Amsterdam

ONS HONK

door

DIET KRAMER

ING. f 2.— GEB. f 2.90

„Dit is wel een van de aardigste en tevens mooiste meisjesboeken in de „bekroonde serie."

De gezellige, vlotte wijze waarop Diet Kramer het boek behandelde, maakt dat dit boek boven vele andere meisjesboeken uitblinkt.

Het hoofdfiguurtje is al héél sympathiek en de meisjes zullen genieten van de vele aardige en gewaagde streken die de H.B.S.-meisjes uithalen.

De schrijfster heeft heel goed het echte, „bakvischje" getypeerd en de meisjes zullen zeker verlangend uitzien naar meer boeken van deze begaafde schrijfster.

Voor meisjes van 12—16 jaar een boek om te bezitten!

(De Hollandsche Revue.)

ANK VERMAES

door

ANNIE HEIJRMANS—JURGENS.

.... „zóó vlot, zóó vroolijk, zóó pittig beschreven, dat je ervan smult.

Tevreden lees je tot de laatste bladzijde en sluit het boek met de gedachte: Weer een aardig meisjesboek meer!"

(De Avondpost.)

„De sfeer op school heeft de schrijfster goed te pakken en ook het kampleven is pakkend beschreven.

Een boek waaraan de meisjes gerust een avond kunnen besteden. Zij zullen er geen spijt van hebben. Integendeel!"

(Haagsche Courant.)

„We hebben een tekort aan dergelijke origineele en gezonde meisjesboeken en begroeten deze verschijning daarom met vreugde!" *(Nieuwe Winschoter Crt.)*

Uitgaven van de N V. van HOLKEMA & WARENDORF'S U.M. Amsterdam